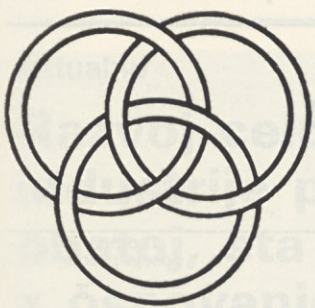

NAŠE DELO

Glasilov delavcev Papirnice Vevče

Številka 9-10 — Leto XXIV — September-oktober 1984

Izdaja ga delavski svet — Izhaja vsak mesec — Glavni in odgovorni urednik Vida Bartol — Uredniški odbor: Razdevšek Jožica, Zajec Ignac, Marolt Jože, Fras Franc, Razdevšek Silvo, Bogovič Ivo, Grad Andrej — Tehnični urednik: Marjan Ivanuš, ČGP Delo, TOZD Delavska enotnost, Ljubljana, uredništvo za urejanje glasil delovnih organizacij — Tisk tiskarne Tone Tomšič, Ljubljana — Naslov uredništva: Papirnica Vevče, Vevška cesta 52, 61260 Ljubljana-Polje. Po mnenju Republiškega sekretariata za informacije št. 421-1/72 z dne 21. 1. 1976 šteje ta publikacija med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

Ob peti obletnici Obirja

Veliko slavlje v Rebrci

Za rebrško tovarno celuloze onstran meje je bilo leto 1979 pomembna zgodovinska prelomnica. Kljub heimatdienstovski gonji proti ustanovitvi tega mešanega podjetja slavi Tovarna celuloze Obir že petletnico uspešnega delovanja.

Ko se je julija 1978 ustavila iztrošena tovarna in delo v njej, je 250 delavcev, v glavnem koroških Slovencev, čakalo na rešitev, ki je poleti 1979. leta prišla v obliki združitve SOZD Slovenija papir oziroma štirih njenih članic — Papirnice Vevče, Papirnice Radeče, Papirnice Količevo, Sladkogorske — in Kärntner Betriebsan-siedlungs und Beileitungs — Ges. m. b. H. Tako je bilo zagotovljeno delo približno 200 delavcem, ki živijo v Železni Kapli in Žitari vasi, nekateri pa tudi v Galiciji, Globasnici, Pliberku, Dobrli vasi in Skocjanu.

Omenjeni kraji so sicer gospodarsko nerazviti, toda novo mešano podjetje — Tovarna Obir — jim je prineslo marsikaj, če ne drugega, kruh dvestotim družinam koroških Slovencev in socialno varnost. V velikovškem okraju je sicer najvišja brezposelnost v Avstriji in dosega 18 %.

Tovarna Obir ne dokazuje samo uspešno in perspektivno gospodarsko sodelovanje med delovnimi organizacijami z obeh strani meje v obojestransko korist, pač pa tudi veliko prispeva k zbliznanju med ljudmi. S to naložbo smo slovenski papirničarji podprli našo manjšino, tako da je dobila gospodarsko moč in se tudi kulturno okrepila.

V skoraj stoletni zgodovini proizvodnje sulfatne celuloze v Rebrci predstavljajo sedanje lastniške razmere najbolj čvrsto in solidno

ekonomsko osnovo. Na eni strani ekonomsko močan jugoslovanski partner, ki potrebuje za proizvodnjo kvalitetnih vrst papirja sulfatno celulozo, na drugi pa avstrijski partner, ki ima nalogo prispevati k ohranitvi delovnih mest.

V štirih izmenah teče delo v rebrški tovarni celuloze. 200.000 kubikov lesa se letno predela v celulozo, ki jo Vevčani dobro poznajo in ki nas je že večkrat rešila kakega zastoja v času pomanjkanja surovin.

Razveseljivo je tudi, da ima Tovarna celuloze Obir dobre odnose z vso avstrijsko industrijo celuloze in papirja. Tudi preskrba z lesom je nemotena. V velikovškem okraju imajo delavci Obirja daleč najvišje plače, vendar so kljub temu v Avstriji na predzadnjem mestu, ker so druge industrije bolj plačane. Imajo pa obirski delavci veliko prijateljev tudi v avstrijskih demokratičnih krogih. Marsikateri so si pridobili s solidnim delom, dobrimi rezultati in svojo odločnostjo v političnih zahtevah, ki so naperjene proti narodnostni mržnji in političnemu hujskanju, za varnost delovnih mest in za sožitje med narodi.

V tovarno je bilo od ustanovitve nove družbe vloženo več kot 100 milijonov šilingov, prometa pa je bilo skoraj dve in pol milijardi šilingov. Okoli milijardo šilingov letno ustvari prometa nov

export-import oddelek, ki ga vodi tov. Habernik, kar je pravzaprav enkratno.

V načrtih, ki jih imajo Obirčani za prihodnost, je načrtano še bolj okrepljeno sodelovanje s članicami sozda Slovenija papir in to v celotnem evropskem prostoru, ob razvijanju ekonomskega sodelovanja z delavci slovenske papirne industrije pa naj bi se okrepili tudi kulturni, športni in dru-

gi stiki. Gospodarske in druge kontakte bodo delavci Obirja iskali v celotnem jugoslovanskem prostoru. S posodobitvijo bodo še povečali proizvodnjo, jo ekonomsko učvrstili in izboljšali kvaliteto celuloze, poskrbeli pa bodo tudi za rešitev perečega problema varstva okolja.

Z dobrim dolgoročnim razvojnim programom, z voljo kolektiva in z ustrezno dobrim vodenjem

je Tovarni Obir zagotovljena dolgoročna varna prihodnost. Kot lastniki, poslovni partnerji, odjemalci celuloze in kot prijatelji želimo vevški papirničarji kolektivu rebrške tovarne, da bi svoje načrte izpeljal in dosegal zastavljene cilje tudi v bodoče. Ob petletnem jubileju pa jim izrekamo prisrčne čestitke!

Vida Bartol

Priprava planskih dokumentov za obdobje 1986—1990 je stekla

Srednjeročno plansko obdobje 1981—1985 se približuje zadnjemu letu. Zaradi posebnosti načina planiranja v naši družbi je bilo potrebno že spomladi pričeti s pripravami za izdelavo planskih aktov za obdobje 1986—1990. Posebnosti našega načina planiranja, ki zahtevajo zelo zgodnjo pripravo planskih aktov, se odražajo predvsem v načelu sočasnosti in središčnega planiranja, s čimer je podana možnost sodelovanja delavcev (neposredno ali preko delegatov) o razvoju družbenoekonomskih odnosov na vseh nivojih, od lastne OZD in KS pa do najvišjih oblik družbene in gospodarske organiziranosti.

Zaradi sovpadanja izdelave srednjeročnih in dolgoročnih planov razvoja v DO Papirnica Vevče kasnimo s pripravo srednjeročnih planskih dokumentov in smo v prvi fazi roke izdelave posameznih aktov, ki jih je predpisal izvršni svet skupščine občine Moste-Polje, precej zamudili.

Delo okoli priprave planskih aktov je vseeno že steklo. Delavski sveti vseh TOZD, DSSS in DO so že sprejeli sklepe o pričetku izdelave planskih dokumentov in zadalžili strokovne skupine, ki so odgovorne za pravočasno in strokovno pripravo podlag za te dokumente. Nekateri delavski sveti pa so sprejeli tudi program pri-

prav, v katerih so določeni roki in odgovorni organi. V strokovnih službah je v začetku septembra stekla analiza tekočega srednjeročnega obdobja ter analiza razvojnih možnosti v letih 1986 do 1990 in to v vseh pomembnejših delih poslovnega procesa. Kolikor bosta obe analizi pripravljene do sredine tega meseca, jih bomo lahko obravnavali na zborih delavcev, ki so predvideni v zadnji dekadi oktobra in s tem bodo podane osnove za pripravo smernic za plan in pa elementov za sklepanje samoupravnih sporazumov o temeljih planov. S primerno aktivnostjo vseh udeležencev planiranja v Papirnici Vevče bomo lahko zamudili pri pripravi planskih aktov nadoknadili in pripravili nadaljnje planske dokumente, ki bodo osnovani na realnih temeljih, v rokih, ki jih je predpisal IS skupščine naše občine. Pri tem je treba opozoriti na dejstvo, da je bila funkcija planiranja z zakonom o družbenem planiranju, ki je izšel že leta 1976 na podlagi ustavnih amandmajev, *podružbljena*. To pomeni, da planiranje ni več izključno v domeni strokovnih služb za planiranje, ampak da se v sistem *aktivno vključujejo vsi delavci*, predvsem pa vse strokovne službe v delovnih skupnostih in tozdih. Pri tem niso izvzete tudi družbe-

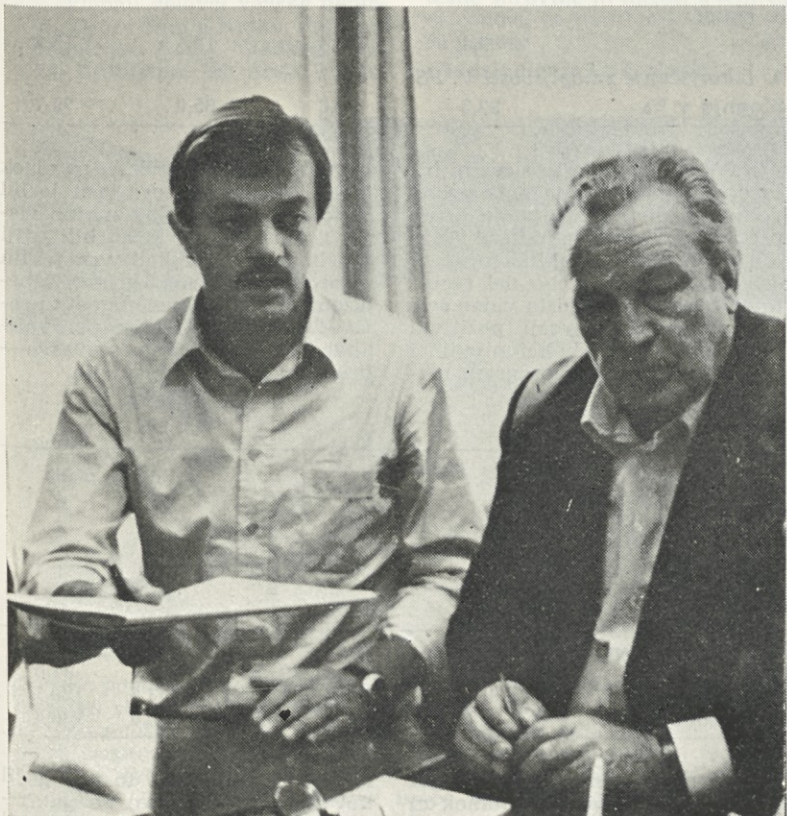
nepolitične organizacije, saj morajo biti le-te nosilke javnih razprav o osnutkih in predlogih posameznih planskih dokumentov. Samo na ta način se načeli srečujočega in sočasnega planiranja lahko uresničujeta, plani pa postanejo orodje za lažje obvladovanje gospodarskih in družbenih razmer.

Nadaljnje delo pri pripravi planskih dokumentov na nivoju tozdov je naslednje: priprava smernic in elementov za sklepanje samoupravnih sporazumov o temeljih planov; priprava temeljev plana; priprava plana. Na nivoju delovne skupnosti skupnih služb pa zajema: pripravo programa dela in elemente za sklepanje SaS o temeljih planov in pripravo plana.

V okviru delovne organizacije pa je potrebno pripraviti SaS o temeljih planov in sam plan oz. načrt.

Nekatere teh aktivnosti se pripravljajo v dveh fazah, kot osnutek in kot predlog. Celotna aktivnost bi morala biti končana do oktobra 1985. Roke in odgovorne organe za pripravo posameznih dokumentov pa so, kot smo že omenili, predlagali in potrdili delavski sveti posameznih TOZD, DSSS in DO.

Andrej Mikelj

Poslovanje Tovarne celuloze Obir dir. dipl. inž. Feliks Wieser in vodja obrata dir. Friedrich Haller

Predstavnik Djuro Salaja naši gostje

Poslovno sodelovanje Vevčanov in Krčanov dobiva vedno večje razsežnosti in konkretno obliko

Glede na zelo obsežno in intenzivno sodelovanje Papirnice Vevče s tovarno celuloze in papirja Djuro Salaj Krško, je bila na Vevčah večkrat izražena želja, da bi bilo treba doseči s predstavnikoma obeh delovnih organizacij še bolj poglobljeno medsebojno poznavanje. Zato so si naši kolegi — najodgovornejši predstavniki krške tovarne — 28. avgusta vzeli toliko časa, da so nas počastili s celodnevним obiskom. Tudi njihovo mnenje je, da nikakor ne bi smeli dopustiti, da bi do skupnih srečanj prišlo le tedaj, ko je nujno potrebno razreševanje že nastale problematike.

so drugi sovlagali manj, in dobili več. Seveda bi se z enostranskim ocenjevanjem sodelovanja lahko tudi zavedli, če pri tem ne bi upoštevali še drugih vplivov, ki so tudi pritiskali na večjo ali manjšo rezino dohodka. Zlasti moramo imeti pred očmi produktivnost posameznih kolektivov, obvladovanje kvalitete, položaj na zunanjem in domačem trgu, velikost in učinkovitost režije, kadrovske strukture, minula vlaganja, povprečni OD itd. Šele po podrobni analizi vseh navedenih vplivov bi lahko prišli do spoznanja, v kolikšni meri se je dohodek preliv in v čigav žep.

Iz razgovora smo tudi ugotovili, da smo za prejemanje celuloze slabše kvalitete krivi tudi sami, če upoštevamo, da smo bili s Krčani dogovorjeni, da nam bodo dobavili 1.500 ton smrekove beljene celuloze izvozne kvalitete, z belino 89—90 in štirikrat manjšo smetnostjo od običajne. Cena take celuloze naj bi bila ca. 40 % večja od siceršnjih pošiljk. In šele, ko smo prejeli že ca. 1.200 ton celuloze višje cene, pa enake kakovosti, kot prejšnja, smo začeli reagirati. Spomnimo se ob tem, kako smo v Papirnici Vevče veselili vsakega takega kupca naše ga papirja, ki je pripravljen spre-

Predstavniki tovarne Djuro Salaj Krško na Vevčah; (od leve proti desni) direktor proizvodnje celuloze tov. Habinc, vodja finančne službe Polde Krošelj, generalni direktor krške tovarne Silvo Gorenc in generalni direktor Papirnice Vevče Stane Ermenc

Razgovor je potekal sproščeno in prijetno, saj nas dnevno povezuje veliko poslovnih dogodkov; če bi hoteli razrešiti vse motnje v poslovanju in le-tega povečati, bi si morali seveda vzeti več časa.

Razgovor je zajemal predvsem analizo dosedanjega poslovanja, oceno prehoda poslovanja na osnovne skupnega prihodka v letu 1984, ugotovitev možnosti povečanja dobav celuloze v letu 1985 in analizo razvojnih načrtov obeh poslovnih partnerjev.

Ugotovili smo, da je bilo poslovno sodelovanje obeh partnerjev v preteklosti dobro in se iz leta v leto še izboljšuje. Djuro Salaj smatra, da v preteklosti ni dobil ustrezne rezine od kruha dohodka v primerjavi z nami. Vevški papirničarji pa trdimo, da smo bili glede na realizirana skupna vlaganja v prejšnjem desetletju oškodovani pri participaciji na proizvedeni celulozi. Smatramo, da

S prehodom na poslovanje na osnovah skupnega prihodka smo ustvarili možnosti, da učinkovito in v interesu obeh partnerjev odstranimo napake, ki so na področju ustvarjanja in delitve dohodka pogoste; tako naj bi v bodoče dobil vsakdo res takšen del dohodka, kakršnega je z vloženim delom ustvaril.

Kvaliteta sodelovanja se ne izraža samo skozi realizirani skupni prihodek, niti ni odvisna zgolj od kvalitete celuloze, pač pa to kategorijo sodelovanja ocenjujemo tudi skozi kontinuiteto dobav in nabav, skupna vlaganja, s katerimi bo treba nadaljevati, skupne nastope na tujih tržiščih in ustvarjanje višje stopnje predelave, česar posledica bi moral biti višji devizni priliv, skozi način in kvaliteto plačil izvršenih dobav in skozi višino skupnega prihodka, ki ga moramo odstopiti za kilogram celuloze.

gledati naše napake; in kako ga ocenjujemo? Kot nesposobnega.

V razgovoru je bilo tudi poudarjeno, da bo Djuro Salaj vztrajal na zakonu ponudbe in povpraševanja; celulozo bo dobil tisti, ki jo je pripravljen primerno plačati, pravijo.

Glede na trenutni ekonomski položaj obeh partnerjev je možno pričakovati povečanje fizičnega obsega medsebojnega poslovanja. Ne glede na pomanjkanje investicijskih sredstev bomo morali razmišljati o povečanju proizvodnje celuloze s skupnimi vlaganji, za kar ima Djuro Salaj dokaj razčističene načrte.

Srečanje Krčanov in Vevčanov v naši papirnici je bilo zelo koristno. Na »povratnem« srečanju oktobra v Krškem pa bodo okviri skupnega sodelovanja v letu 1985 že konkretnije opredeljeni.

Izidor Furlan

Brez žrtev tudi danes ne bomo dobili nobene bitke

Od 7. do 30. septembra naj bi po osnovnih organizacijah ZK potekale razprave o predlogu sklepov 13. seje CK ZKJ, z aplikacijo na lastno delovno okolje. Ko smo v začetku oktobra zaključevali redakcijo te številke glasila, seje naših OOKZ še niso potekale. Zato bomo o razpravah na njih poročali v prihodnji številki Našega dela.

Razprave v OOKZ bi se morale dotakniti konkretnih problemov in izoblikovati predloge za reševanje ugotovljenih slabih razmer. Izhodišče za razprave so predlogi sklepov 13. seje CK ZKJ, na njih pa bi morale poleg komunistov sodelovati tudi druge strukture, saj smo demokratična samoupravna družba, v kateri mora vsakdo imeti pravico do svojega mnenja in svoje vizije bodočnosti.

Osnovni moto 13. seje je klic k ponovni pravilni uveljavitvi Zveze komunistov v naši družbi, poziv

k akcijam, ki bodo zvezi vrnila načet ugled in avantgardnost, ki smo jo začeli izgubljati z nedodelano kadrovsko politiko, slabo ekonomijo, brezplovnimi razpravami. Ne more biti dobre politike brez dobre ekonomije, ni dobre razprave brez čistih ciljev, odgovornih nosilcev in rokov, na kadrovskem področju pa smo v organizaciji tudi premalo naredili. Pomembna ni najbolj številčnost, pač pa kvaliteta članstva. O tem je bilo na 13. seji največ govora. Tisti, ki se ne zaveda obveznosti in odgovornosti, da kot opredeljen bорец čuti, da je potreben tej deželi, družbi, svojemu narodu in delavskemu razredu, da je pripravljen dati vse za uresničitev idealov in ciljev revolucije, naj ne bi imel mesta v ZK. Le s strnjnimi vrstami odločnih, sposobnih in poštenih ljudi v Zvezi komunistov bomo izpeljali dolgoročni program gospodarske stabilizaci-

je. Tudi svobodo smo zgradili tako, da smo določili akcije, odgovorne za njihovo izvršitev in termine izvedbe.

Vsi, še posebej pa člani Zveze komunistov, si moramo prizadevati, da vse, kar imamo — naloge, cilje, nosilce nalog, roke... — izkoristimo najbolje. In o načinu, kako to doseči, naj bi teklo razprave med komunisti Papirnice Vevče in vsemi njenimi delavci, pa o vzgoji in vključevanju mladih v vrste komunistov, jim pokazati osnovne cilje naše socialistične samoupravne družbe v sedanjosti in bodočnosti, v kateri so človek in njegova sreča, zadovoljevanje njegovih ekonomskih in kulturnih potreb osnovni cilj in smisel revolucionarnega boja. V boju za te cilje pa se mora vsak od nas zavedati svoje vloge.

V. B.

Gibanje proizvodnje v mesecu avgustu 1984

TOZD TEHNIČNI PAPIR

	Doseženo		Indeks doseg. plana	
	VIII. 84	Ø I.—VIII. 84	Plan 1984 Ø mes.	VIII. 84 Ø I.—VIII. 84
1. Proizvodnja				
Papir skupaj ton	3.526	2.985	2.650	133,0 112,6
— od tega klasični	1.857	1.605	1.547	120,0 103,7
— od tega premazani	1.669	1.380	1.103	151,3 125,1
Lesovina ton	341	317	333	102,4 95,2
El. energija Mwh	2.880	3.592	3.750	76,8 95,8
2. Izvoz				
ton	1.206	1.390	1.417	85,1 98,1
\$	935.329	914.918	845.833	110,6 108,2

3. Izkoriščenje zmogljivosti papirnih strojev v %

	VIII. 84	Ø I.—VIII. 84	Ø I. 1983	Plan 1984
II. PS	96,4	91,4	93,0	90,3
III. PS	95,4	93,5	92,2	90,3
IV. PS	93,7	92,2	91,4	91,3
PS skupaj	95,2	92,4	92,2	90,6
PRS	69,4	69,1	65,5	67,3

4. Izmet v %:

Klasični papirji	12,6	12,2	10,4	12,6
Premazani papirji	21,0	17,9	17,6	—

Avgusta je bila v tozdu Tehnični papir zabeležena rekordna neto proizvodnja papirja v letošnjem letu. Ta uspeh je predvsem posledica visoke bruto proizvodnje na PS (3246 ton, poprečje l. 1984 — 3017 ton), ki so jo omogočili izredno nizki zastoji, višje gramske teže papirjev ter zmanjšana zaloga nedovršene proizvodnje. Od klasičnih vrst smo izdelali največ ofsetov, peresnolahkih papirjev, kulerjev in za spremembo tudi znatne količine tapetnih

papirjev. Pri premazanih vrstah so kot običajno prevladovali obojestransko premazani papirji visokih gramatur. Ker je po kvalitetah, ki jih izdeluje TOZD TP, na zunanjem trgu manjše povpraševanje, je tudi izvoz zaostajal v primerjavi z letošnjim poprečjem ter za planiranim.

Lesovine smo z ozirom na potrebe v osnovni proizvodnji (tapetni papirji!) izdelali temu primerno večje količine.

TOZD GRAFIČNI PAPIR

	Doseženo		Indeks doseg. plana	
	VIII. 84	Ø I.—VIII. 84	Plan 1984 Ø mes.	VIII. 84 Ø I.—VIII. 84
1. Proizvodnja				
Papir ton	3.562	3.403	2.990	119,1 113,8
2. Izvoz				
ton	1.936	1.703	1.583	122,3 107,6
\$	1.183.629	927.074	897.000	132,0 103,5
3. Izmet:				
%	9,4	10,4	12,4	15,2
4. Izkoriščenje zmogljivosti V. PS:				
Stopnja v %	92,3	90,6	85,0	79,7

Na V. PS v avgustu sicer ni bila dosežena rekordna neto proizvodnja papirja, zato pa je bruto proizvodnja dosegla rekord (4455 ton, poprečje preteklih mesecev — 3764 ton). Tako bo del rezultatov iz meseca avgusta viden šele v septembru. Največji pozitivni vpliv na doseženo količino je imel vsekakor proizvodni program, niz-

ki zastoji na PS ter izredno nizek izmet. Proizvodni program je bil sestavljen iz papirjev znatno višjih gramskih tež, ki so bili težji v primerjavi s papirji v preteklih mesecih za dobrih 6 gr/m². Zabeleženi so bili tudi zelo ugodni proizvodni rezultati, saj je po kvalitetah V. PS večje povpraševanje — predvsem po ofset papirjih.

TOZD VETA

	Doseženo		Indeks doseg. plana	
	VIII. 84	Ø I.—VIII. 84	Plan 1984 Ø mes.	VIII. 84 Ø I.—VIII. 84
Proizvodnja tapet				
rolie	304.246	274.081	291.667	104,3 94,0
Lepila zavrtkov	6.960	10.754	8.333	83,5 129,1
Izvoz rolie tapet	222.317	102.738	96.667	230,0 106,3

Tudi proizvodnja tapet je bila dokaj visoka, vendar zaostanek za preteklimi meseci še ni bil nadoknaden. To se bo po vsej verjetnosti zgodilo v naslednjih me-

secih, saj nam bo to omogočil nov kombiniran stroj za gaufriranje in rolanje, ki je odpravil ozko grlo pri gaufraciji in rolanju tapet.

Aktualno

Razvoj celulozne in papirne industrije pa tudi njen obstoj, sta možna le z osnovanjem lastnega surovinskega zaledja

Uresničevanje nalog, obravnava gospodarskih rezultatov za prvo letošnje polletje v papirni in grafični dejavnosti, sprejem operativnega programa dela do konca leta, poročilo o obisku delegacije Sindikata kemijskih delavcev z avstrijske Koroške, obravnava predloga samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in izhodiščih za razporejanje dohodka in čistega dohodka ter delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo s področja grafične, grafično predelovalne industrije, časopisne dejavnosti in založništva s knjigotštvo SR Slovenije ter informacija o načrtovanih vlaganjih v lastno surovinsko osnovo s predlogom samoupravnega sporazuma za združevanje sredstev v te namene — so bile glavne točke 11. redne seje republiškega odbora Sindikata delavcev papirne, grafične, založniške in časopisne informativne dejavnosti Slovenije.

Za razpravo, ki je bila izredno razgibana predvsem pri informaciji o načrtovanih vlaganjih v lastno surovinsko osnovo, in ki se je podaljšala do že pretirano visoke cene knjig, je bil odmerjen čas kar prekratek.

Javna razprava o Samoupravnem sporazumu o združevanju sredstev za osnovanje lastnega surovinskega fonda z vlaganji v plantaže hitrorastočih iglavcev in listavcev, z vlaganji za pospešitev premene malodonosnih gozdov ter v izgradnjo oz. izpopolnjevanje lesnoindustrijskih obratov in mehaniziranih skladišč za pridobivanje kvalitetnih lesnoindustrijskih ostankov, je zaključena. Ta akcija, o kateri je animirana vsa slovenska javnost, se vključuje tudi v družbeni plan Slovenije. Jasno je bilo povedano, da tisti, ki NI za tak sporazum in s tem ne podpira pridobivanja novih virov surovin, v bodoče v naši industrijski panogi pač ne more sodelovati.

Edina dolgoročna možnost za obstoj in razvoj celulozne, papirne in papirno predelovalne industrije je v rešitvi osnovanja lastnega surovinskega zaledja, kar je možno z vlaganji v osnovanje plantaž in namenskih nasadov iglavcev, kot je predvideno v samoupravnem sporazumu. O tem bomo sklepali delavci vevške papirnice, Djuro Salaja Krško, Papirnice Količev, Radeč, Sladkogorske, KTL Ljubljana, DO Aero, Tovar-

ne celuloze in papirja Medvode, Embalažnega podjetja Maribor — TOZD Embalaža, Pomurskega tiska in Embalaže Škofja Loka v svojem skupnem in celotnem družbenem interesu z referendumom.

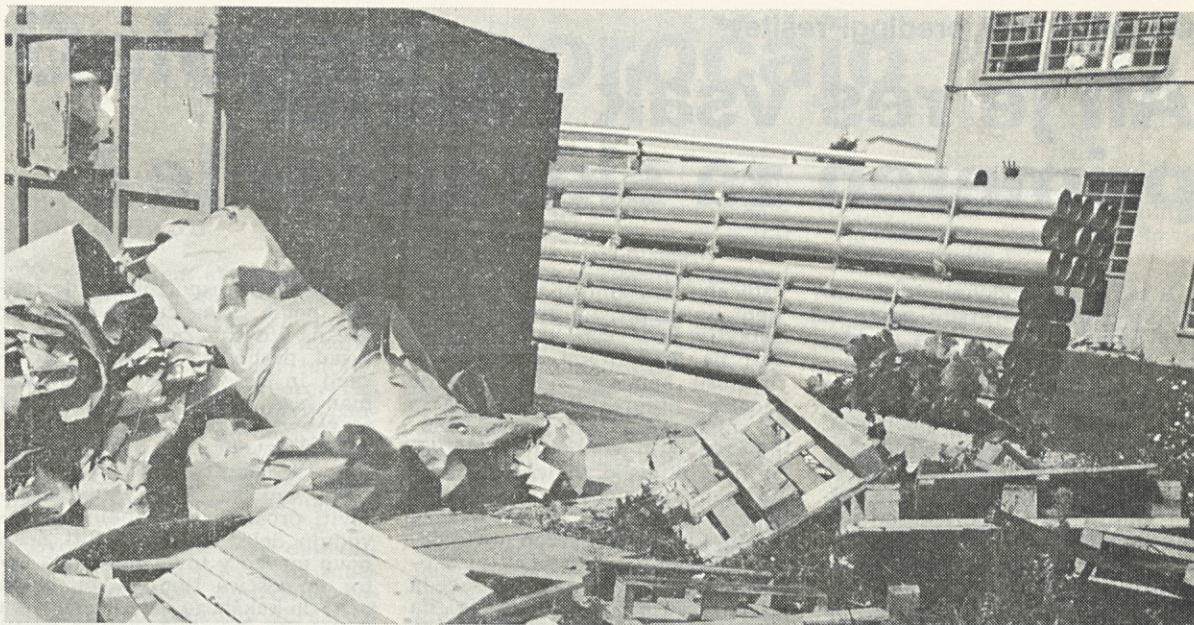
Načrt vlaganj naše panoge v proizvodnjo lesne surovine so potrdili organi našega združenja, podprla pa Splošno združenje gozdarstva Slovenije in SIS za gozdarstvo s tem, da gozdarstvo Slovenije nastopa kot izvajalec planiranih del.

Bistvene pripombe v javni razpravi so se nanašale na namensko razširitev združevanja sredstev tudi za vlaganje v mehanizirana skladišča za pridobivanje lesnih ostankov (kar v osnutku ni bilo zajeto, predlog pa to pripombo vsebuje) in pa na prisotnost SOZD Slovenija papir o sklepanju pogodb in aranžmajev. Skupščina je slednjo pripombo rešila tako, da se bodo sredstva zbirala v SOZD Slovenija papir na posebnem računu, s sredstvi tega sklada pa upravljajo in razpolagajo udeleženci sporazuma, torej podpisniki z njimi v celoti gospodarijo.

Stopnja, po kateri se sredstva združujejo za omenjeni sklad, je določena na podlagi znanega čistega dohodka, saj jih zakonsko iz prihodka, torej kot materialni strošek, ni možno združevati. O kvaliteti združenih sredstev je seveda v javni razpravi bilo največ pripomb. Dogovori o takšni možnosti zbiranja sredstev, ki bi najmanj prizadela tekočo reprodukcijo združenega dela in bila najmanj boleča za delovne organizacije, še tečejo. Splošno združenje naše panoge, katerega predsednik izvršnega odbora je direktor naše papirnice mg. Stane Ermenec, se trudi in dogovarja z ministrstvom za industrijo in finance, skuša narediti vse, da bi se našle milejše variante.

V pripravi je tudi družbeni dogovor med našo panogo in vsemi, ki bi sodelovali v tem načrtu, ki je v širših dimenzijah označen kot izreden prispevek k stabilizacijskim prizadevanjem slovenskega gospodarstva ter osamosvojitvi celulozne, papirne in papirno predelovalne industrije od uvoza lesne surovine in hkrati s tem tudi osnova za nadaljnji razvoj naše panoge.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Zakaj tako? Kar nadležna fotografija, ki bi lahko dala misliti, da prav vse, česar se nam ne ljubi poravnati, pa res ni za odpad. Je pa najbolj enostavno vreči proč in kupiti novo, tudi palete na primer, ki pa so med drugim silno uporabne tudi za kurjavo?!

Naš komentar o bogatem razvojnem delu strokovnjaka za papirno in celuložno industrijo

Z letošnjim oktobrom se je zaključilo dolgoletno aktivno delo profesorja dipl. inž. Boža Igliča, ki se je 1. oktobra upokojil. Njegov prispevek k razvoju papirne in celulozne industrije Slovenije, pa tudi Jugoslavije, je ogromen, v razvoju Papirnice Vevče pa predstavlja šestindvajset let neumornega dela, snovanja, načrtov, zastavljenih in doseženih ciljev.

Inženir Iglič je v povojnem obdobju na področju vzgoje papirniških kadrov opravljal pionirsko delo. Leta 1946 je pričel s predavanji v Krškem, nato na Vevčah v industrijski papirniški šoli; ko je bila leta 1959 ustanovljena tehnična srednja šola, je predaval na oddelku papirniških tehnikov polnih štiriindvajset let. Na papirniški usmeritvi Fakultete za naravoslovje in tehnologijo predava od 1961. leta in to poslanstvo bo opravljal tudi še v bodoče.

Najbolj sijajna sta bila prva dva razreda papirnih tehnikov na srednji šoli, kot smo uspeli izvedeti od njihovega strokovnega predavatelja. To so bili že zrelejši fantje, z znanjem iz industrijske papirniške šole in s prakso v proizvodnji papirja. Med njimi so bili naši sodelavci Silvo Razdevšek, Ivo Bogovič, Franc Fras, Lado Kocjančič, Miro Kuštrin, Franc Brinšek in še nekateri, danes priznani strokovni kadri v slovenski papirni industriji.

V Papirnici Vevče je pričel inženir Iglič svojo delovno pot 10. februarja 1949. leta in ji zvesto služil do 15. marca leta 1974, ko je prevzel dela in naloge direktorja Inštituta za celulozo in papir v Ljubljani. Pa tudi potem je del njega še ostal v vevški papirnici, od katere se ni rad ločil. Vendar je nekdo potem, ko se je inž. Bonač upokojil, moral prevzeti vodenje inštituta in najbolj primeren za to delo je bil tedaj prav inž. Iglič. Lahko bi rekli, da je splet življenjskih in poslovnih okoliščin v tistem času botroval njegovemu odhodu z Vevče.

V laboratorij vevške papirnice, katerega vodja je v času od leta 1949 do 1955 bil inženir Iglič, je spadal ves kemični pogon, vsa vzporedna dela za proizvodnjo papirja in lesovine, vključno z obratno kontrolo, priprava klejev, belilnica, kontrola odpadnih vod, vhodna in izhodna kontrola. Laboratorij je takorekoč imel v rokah vso spremljavo proizvodnje, obenem pa je tedaj odigral tudi pomembno vlogo pri vzgoji srednjestrokovnih kadrov, ki so se praktično za vso papirno industrijo širom Jugoslavije izobraževali vrsto let prav v vevškem laboratoriju.

Dragoceni so bili tedaj zbrani predpisi za posamezne postopke analiz, ki so se pozneje kar nekako porazgubili, ker jih ni nihče več dopolnjeval. Laboratorij v vevški papirnici je bil včasih kar raziskovalni inštitut v malem, saj so se opravljale v sodelovanju z rudnikom kaolina Črna raziskave kaolina, na optičnih belilih je bil opravljen precejšen razvoj, iz-

Prof. Božo Iglič, dipl. inž.

redna pozornost je bila posvečena snovnim izgubam in analizi odpadnih vod, obratno-tehnična kontrola je bila vpeljana v najbolj popolni obliki, uvedena je bila izhodna kontrola izdelkov, v tistem času se je kondicionirala tudi papirna dvorana.

Od leta 1957 do 1974 je bil inženir Iglič tehnični direktor Papirnice Vevče. To so bila leta velikega tehnološkega razvoja vevške tovarne, obdobje kvalitetnega papirja, ki smo ga izdelovali tako za domače kot za tuje tržišče v enako dobri kvaliteti in prav v tem je bila prednost Papirnice Vevče, njene tradicije in dobrega imena.

Tudi zasnova programskega centra je bila ideja inž. Igliča. Vsi, ki smo tedaj že bili v papirnici, se vsega tega spominjamo, spominjamo pa se tudi vsakodnevni jutranjih obhodov inženirja Igliča po celi tovarni, najsi je bil petek ali svetek. Tudi ob prostih dneh, na primer na soboto, inž. Iglič ni odšel na privatni izlet, dokler ni opravil obhoda po tovarni in se prepričal, da vse v redu teče. Imeli smo »rešpekt« pred njim, se zato pri delu bolj potrudili, disciplina je bila boljša in rezultati temu primerno zelo

dobri. In prav je bilo tako, bo priznal prav vsakdo izmed nas, ki smo z inž. Igličem delali ali sodelovali in smo mu za ogromno znanje in izkušnje, ki nam jih je posredoval in »polagal v dlani in na srce«, iskreno hvaležni in ga globoko cenimo.

Spomnimo se, da smo v času njegovega tehničnega vodenja na Vevčah naredili sami, s svojimi kadri, prav vse projekte za tehnološki razvoj, za premaz, za četrti in tudi za peti papirni stroj. Celo za Medvode smo jih delali.

Ker inštitut sam brez industrije ne more »živeti«, je bil inž. Iglič tudi potem, ko je bil direktor »industrijskega« Inštituta za celulozo in papir, s tovarnami papirja in celuloze v tesni povezavi. Izredno dobro je sodelovanje inštituta s slovensko papirno industrijo, vključujejo pa se tudi druge jugoslovanske proizvajalke. Inštitut igra tudi vlogo vzgoje kadrov; tam se opravljajo diplomska dela, doktorske disertacije in raziskovalne naloge. Osnovna naloga inštituta pa je delo na problemih, ki se v proizvodnji papirja in celuloze pojavljajo, povezava s kemično industrijo, aplikacija vseh sredstev, ki jih potrebuje ta vrst industrije, v proizvodnjo, na osnovi tega pa nadaljnji razvoj in izdelava znanstvenih nalog v najtesnejši povezavi z industrijo.

Svoje ogromno znanje iz papirne industrije si je inž. Iglič izpopolnjeval tudi v tujini; leta 1955 je dobil štipendijo Združenih narodov za šestmesečno strokovno izpopolnjevanje na Finskem po različnih tovarnah in v Gruziji.

Poleg vsega naštetega je inž. Iglič vrsto let član sveta pooblaščenec predstavnikov Jugoslavije v sekciji SEV, član mešane jugoslovansko-italijanske komisije za industrijo celuloze in papirja, predsednik strokovnega sveta Posebne izobraževalne skupnosti tiska in papirja, funkcionar v republiški raziskovalni skupnosti, predavatelj na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo. Upamo, vsaj tako je obljubil, da z upokojitvijo ne bo povsem prekinil s svojim delom na področju papirne in celulozne industrije, saj bi bila za to industrijsko vejo to velika škoda. Njegovi strokovni nasveti, podkrepitvi z dolgoletnimi praktičnimi in znanstvenimi spoznanji, bodo tudi v prihodnje spremljali razvoj naše panoge in kadrov zanj.

Vevški papirničarji se profesorju, inženirju Božu Igliču za vse, kar nam je dal v dolgoletnem delu in prispeval v naš velik razvoj, iskreno in iz vsega srca zahvaljujemo.

V. B., J. R.

Zaradi pomanjkanja skladiščnih prostorov, ko je bilo treba obstoječo asfaltno skladiščno ploščad zaradi gradnje novega skladišča izprazniti, smo uvožen ruski premazni kaolin v vrečah »prebukirali« na parkirni prostor pri gasilskem domu. Lepo zložene vreče pa so bile silno prijetno pribežališče okoliških otrok za igranje, skakanje pa njih in skrivanje. Zato so se nekatere vreče odprle, strgale, kaolin se je razsul... Kilogram tega kaolina pa stane približno 38,00 din. No ja, sicer pa pravijo, da je pri treh selitvah toliko škode, kot če bi enkrat pogoreli

Ob kritiki tudi predlogi rešitev

Ali je res vsak prostor primeren za skladiščenje?

S takimi in podobnimi vprašanji se v tozdu Grafični papir že kar redno ukvarjamo, a problemi ostajajo nerešeni. Pišemo poročila o problematiki skladiščenja gotovih in negotovih proizvodov, se nerviramo in medsebojno obdelujemo s tozdom Blagovni promet, vendar v končni fazi rešimo problem le s kakšnim kamionom, vagonom ali cerado pod milim nebom. O neki organizaciji dela, ki je zaradi zatrapanosti prostorov odrinjena na stran in se vsakdo rešuje, kakor ve in zna, v našem tozdu in v tozdu Blagovni promet res ne moremo govoriti. Nekaj dni smo ob takih

»špicah« zatrapanosti vsi pripravljani na prepir, na grožnje o zaustavitvi in ne vem kaj še vse. Izhod pa iščemo kot »Butalci« v prostoru, katerega zidov sicer ne moremo premakniti, lahko pa le te oblagamo z notranje in zunanje strani s paletami ali zvitki. Še bolj butalsko pa je, da imamo ob vsem tem eno najmodernejših regalnih skladišč, ki bi moralo sprejeti kar enomesečno proizvodnjo. To lepo in moderno visokoregalno skladišče pa je seveda največkrat prazno, najbrž zato, da ga lahko sem in tja pokažemo kakšnim poslovnem, če seveda uspemo sploh priti do njega po

zatrapanih transportnih in dostopnih poteh. Mogočni smo, kadar gre na Vevčah za izdelavo streh, fasad, prehodov, izhodov, restavracij in ne vem še kaj, a najmanjšega posluha ni, kadar gre za reševanje problematike tistega dela proizvodnje, ki bi naj reševal našo likvidnost in dohodek.

Ne vem, kaj je nujnejše, zagotoviti prostor za normalno proizvodnjo dela, ali pa graditi neko novo menzo v tovarni, menda zato, da peščica ljudi ne bi mogla priti do kakšnega »štampela« (pa tisti bodo do njega vseeno prišli — op. uredn.).

Imamo razmeroma zastarele dodelavne stroje, pa še premalo jih je za zastavljeno proizvodnjo tako heterogenega programa, kot nam ga narekuje izvoz. Ničesar nismo v stanju napraviti; nimamo potrebnega denarja za uvoz. Na drugi strani pa se v Jugoslaviji gradijo in obnavljajo papirnice z najmodernejšim postrojenjem. Kar v zadregi je človek, ko dobi odgovor od tujega dobavitelja strojne opreme, da gre tehnologija svojo pot, da je kvaliteta (npr. tudi rezanja) odvisna v največji meri od opremljenosti, od boljših strojev itd. Mi pa smo poostri le kriterije kvalitete, ker to pač zahteva trg, v stroje pa najraje ne bi vlagali nič. In tako je obroč začaranosti naše papirne kvalitete sklenjen. Papirni stroj naj bi s ciljem, doseči čim višjo proizvodnjo, še in še »butal« papir v dodelavo, a že pri glajenju se tok proizvodnje ustavlja. Ozko grlo, pomanjkanje gladilnih valjev, zahteven asortiman za glajenje, napake iz papirnega stroja, vse to so problemi, ki imajo za posledico česte menjave programa, preorientacije namembnosti papirja zaradi neprimerne kvalitete in drugo. Vse to pa seveda zahteva prostor za odlaganje, kajti s tem, ko proizvodnja ne teče več po programu, je treba papirju določiti sekundarno pot dodelave, ki pa zahteva čas, prostor in razpoložljive kapacitete strojev. Že tako razdrobljen program po vrstah in dimenzijah papirja predstavlja ozko grlo pri rezanju, če pa k temu dodamo še izločen papir, je situacija do kraja nemo-goča. Marsikdo bo sicer imel pripombo, da naj bi v dodelavi pač več delali. Sem in tja je to tudi res; res je, da se kakšna ura »zabije«, toda še takrat je vprašanje, če temu ne botruje zatrapanost, neprehodnost, iskanje odgovarjajočega papirja za tistih 1000 kg papirja, ki ga kupec za vsako ceno hoče in ki je ravno takrat zatrapan nekje ob zidu, morda je zmanjkala ravno ena paleta, brez katere nalog ne more biti zaključen, včasih je treba tudi trikrat na izmeno nastavljanje stroja na druge dimenzije rezanja in še bi lahko naštevali. Nevzdržno je tudi to, da morajo predelavci namesto, da bi se ukvarjali z organizacijo dela na izmeni, ves čas tekati po dodelavi in iskati prostor za medfazno skladiščenje papirja.

Ob vsem tem pa nastaja zaradi poškodb papirja tudi precejšnja materialna škoda, da o varnosti in varnem delu sploh ne govorimo.

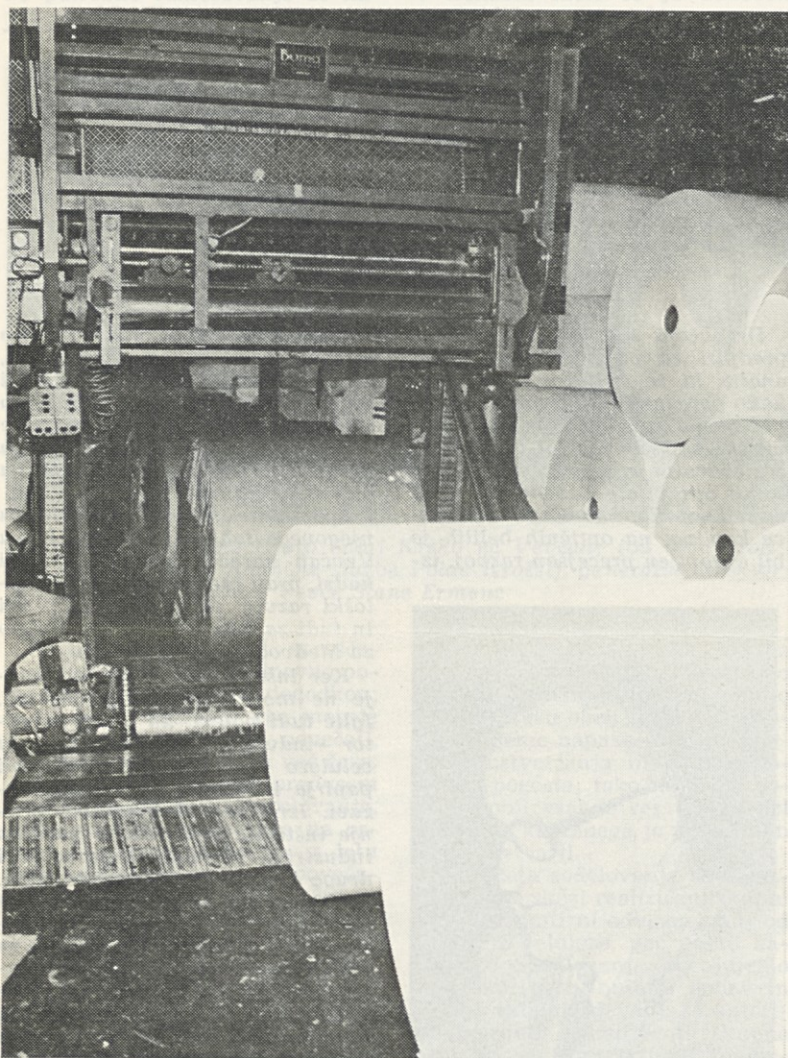
In kaj zahtevamo? se boste morda celo vprašali: Pogoje za normalno delo, pogoje, kjer bomo lahko uporabili svoje znanje za organiziranje dela. Rešitve so možne, potreben je le posluh.

Takoj je treba pristopiti k povečanju proizvodnih prostorov dodelave, kar bi lahko dosegli z nadzidavo obstoječega objekta, racionalno razporeditvijo strojev s ciljem zmanjšanja transportiranja, pričeti z iskanjem možnosti za nabavo še enega prečnega rezalnega stroja ter usposobiti visokoregalno skladišče za tiste namene, zaradi katerih je postavljeno.

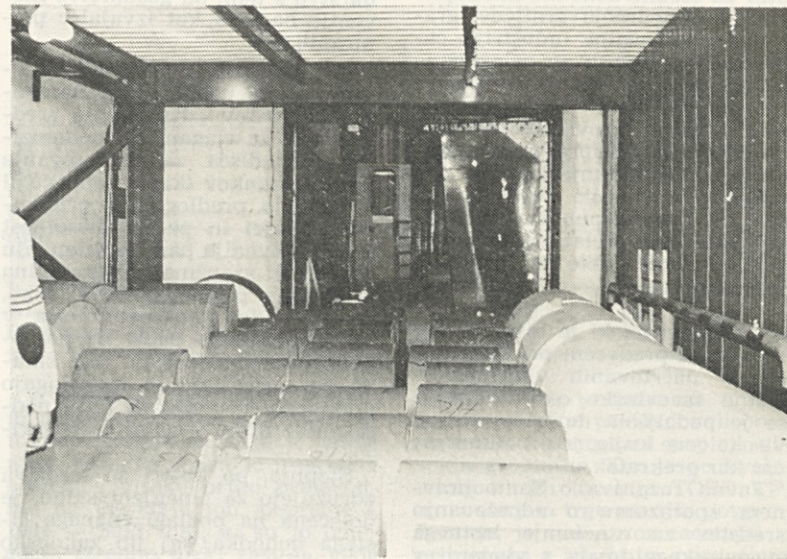
Franci Fras

Tla v visokoregalnem skladišču so zatrapana z zvitki papirja, malo morje jih je, nad njimi pa se v praznem razkošju bohotijo prazne police modernega visokoregalnega skladišča

Stroj za zavijanje zvitkov ne more nemoteno obratovati, ker je linija zatrapana. Morda je bil to goli slučaj. Ne vem

Vrat za prehod iz dodelave v visoko-regalno skladišče sploh ni možno uporabljati, ker se po tej reki zvitkov do njih niti ne moreš prebiti

Ne boste verjeli, da je tole proizvodna hala dodelave papirja na petem stroju. Dodelavnih strojev iz papirnih kopic sploh ni videti, transportnih poti pa tudi ne. Ali je v tej gneči delo sploh varno?

Zvitki papirja za nizozemskega kupca čakajo pod cerado na prevoz. Ta način skladiščenja se ob lepem vremenu še kar nekako obnese, a kaj, ko tega sploh več ni

Razvoj celulozne in papirne industrije...

(Nadaljevanje s 3. strani)

Samoupravni sporazum se sklepa za dobo desetih let, ko naj bi bilo po načrtovanih predvidevanjih zbrano za investicijo v lesno surovino 1.376.250.000,00 din. Udeleženci združujejo sredstva po stopnji 2,5% vsako leto po zaključnem računu od čistega dohodka preteklega koledarskega leta. Cilje združevanja sredstev po tem sporazumu bodo udeleženci dosegli z dodatnimi vlaganji v okviru SIS za gozdarstvo, s čimer se bo povečala intenzivnost gospodarjenja z gozdovi, s pridobivanjem opuščenih kmetijskih zemljišč in osnovanjem plantaž nasadov, ki so v prostorskem planu opredeljeni za ta namen, s pridobivanjem zemljišč za vrstne nasade ob vodotokih in cestah ter z izgradnjo oz. izpopolnjevanjem lesnoidustrijskih obratov in mehaniziranih skladišč za pridobivanje lesnoidustrijskih ostankov.

To je naložba dolgoročnega značaja, ki se nam bo, oziroma našim znanjem, obrestovala šele

čez nekaj let, saj drevo ne zraste v enem letu.

Bilo pa je predlagano, in to prav s strani Papirnice Vevče, naj se v planske dokumente vključi možnost predelave enoletnih rastlin v celulozo (slama).

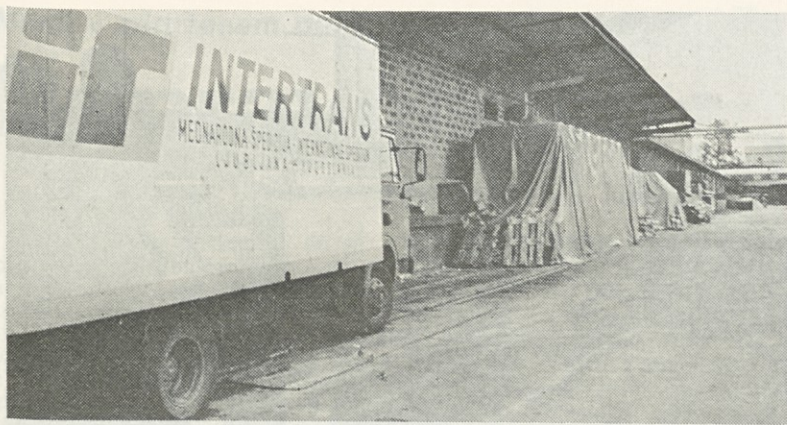
Delegati so izpostavili ekološke probleme, ki uničujejo naše naravno bogastvo. Tudi pri nas se že srečujemo s pojavom kislega dežja, ki nažira gozdove. In DOLŽNI smo naše naravno bogastvo očuvati za naše zanamce, zato ne bi smelo biti vprašanje, ali ja ali ne vlagati v gozdno surovino.

Burna razprava se je razvila okoli cenovne politike in njene jare kače v začaranem krogu reprove. Končni izdelek, najbolj oplemeniten surovina, to je knjiga, je danes že tako draga, da je njen nakup močno vprašljiv. Pa vendar je prav knjiga osnovna kultura naroda.

Naši zvonovi zvonijo poldne!

Vida B.

Prevoznik je prišel po izvozno robo

Rešitev je v modernizaciji opreme

Prvič po dveh letih smo ob letošnjem polletju v naši panogi padli v proizvodnji vlaknin in to za 5 % oziroma na lansko obdobje. Temu so precej botrovali rekonstrukcije strojnih naprav za pridobivanje celuloze in lesovine.

Pri proizvodnji papirja, ki je na 99,5 %, se je povečala površina ob nižjih gramaturah. Izkoristek strojev in surovin je boljši kot preteklo leto, občutno pa se je izboljšala predelava papirja.

Glede oskrbe s celulozo smo bili slabše oskrbljeni z listavci, z iglavci pa kar dobro, čeprav se smatra, da je slednjih manj. Sprejeti so tudi ukrepi za prepoved izvoza lesa, dokler se ne realizirajo vsi dogovori med papirno industrijo in gozdnimi gospodarstvi glede izdobljenih količin. Poudariti je treba, da se na slovenskem področju kar dobro sporazumevamo in dogovarjamo, na ostalih pa naletimo na gluha ušesa.

Prvič je tudi dosežen dogovor za predistribuiranje zaloga lesa, ki so ponekod visoke in obremenjujejo obratna sredstva, ponekod jih pa sploh ni.

Proizvodnja papirja in celuloze je v slabem položaju; proizvodnja je nižja, obremenitve združenega dela pa so porasle (v veliki meri zaradi združevanja v

energetsko oskrbo), to pa bremeni ostanek dohodka.

Ob polletju so bili izredno dobri rezultati v proizvodnji papirne embalaže.

V panogi se je zaposlovanje v prvi polovici leta povečalo za 3 %, kar pomeni pribl. 300 novih delavcev. Ker proizvodnja temu ustrezno ni porasla, so resolucijski okviri kršeni.

Celulozna papirna industrija je realizirala v šestih mesecih letos 84 % planiranega izvoza, to pa je 97,6 % od tistega, kar smo izvozili lani v prvem polletju. Po dolarskem rezultatu oz. po prilivih je naša panoga v Sloveniji na 4., v Jugoslaviji pa na 13. mestu. 5,1 % celotnega slovenskega izvoza je ustvarila naša panoga, ki pokriva uvoz z izvozom 130 % (graficarji pa 159 %). Indeks podražitev je v kompletni celulozni, papirni in papirnopredelovalni panogi za letošnje prvo polletje 185, medtem ko znaša za graficarje 136.

Rešitev za dosego boljših rezultatov je v modernizaciji opreme. Naša oprema slovenske panoge je stara, uvoz ni možen, pa vendar bi morali doseči vsaj 10 % svobodnega uvoza opreme, ki je neobhodno potrebna predvsem v papirni industriji.

V. B.

Ali je umirjeno povpraševanje po papirju le predah pred jesensko sezono?

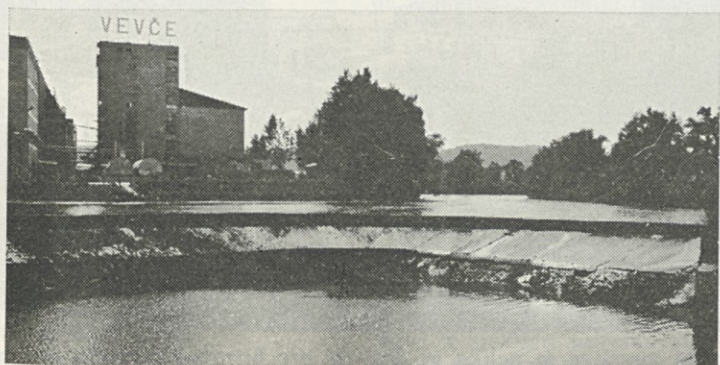
V poletnih mesecih se je povpraševanje po papirju na jugoslovanskem trgu nekoliko umirilo. Na proizvodnjo to sicer ni vplivalo in za največji del asortimenta papirja je bilo naročil do konca meseca septembra dovolj. Zmanjšano je bilo tudi povpraševanje po papirju na evropskem trgu, kar pa se je kompenziralo z večjim izvozom v dežele Daljnega vzhoda. Zaradi rasti tečaja dolarja in na ta način posredno tudi na cene celuloze postaja izvoz v prekomorske dežele vse bolj aktualen.

Čeprav še ni nobenih gotovih signalov, proizvajalci papirja razmišljajo o povišanju cen in s tem v zvezi že pripravljajo tržišče na višje cene. V vsakem primeru bo to od-

visno od družbene situacije v ZDA.

Avgusta je bilo stanje na papirnem trgu naslednje: povpraševanje po brezlesnih grafičnih papirjih je zaradi sezonskih vzrokov upadlo, cene pa so ostale nespremenjene. Povpraševanje po premazanih papirjih je bilo zadovoljivo. Že v začetku leta so se cene za premazane papirje v ZR Nemčiji povečale za 6 do 8 DM na 100 kg. Tudi povpraševanje po brezlesnih premazanih papirjih je bilo dobro, le obseg v mednarodni trgovini je nekoliko upadel.

*Iz vesti
Splošnega združenja
gozdarstva, lesarstva,
celuloze in papirja
Jugoslavije*

Septembra je res bil naš jez suh, saj je bil vodostaj Ljubljanice kritično nizek. Zato pa je sedaj že nekaj časa kar previsok

Delegati poročajo

DOHODKOVNO
POVEZOVANJE
V REPROVERIGI

V republiškem sindikalnem izobraževalnem centru v Radovljici je bil organiziran 21. in 22. septembra delovni posvet o združevanju dela in sredstev ter dohodkovnih odnosih v reproverigi za člane republiških odborov sindikata delavcev gozdarstva in lesarstva Slovenije in sindikata delavcev papirne, grafične, založniške in časopisno informativne dejavnosti Slovenije.

Uvodne razprave so se dotaknile uresničevanja sklepov in usmeritev problemske konference komunistov na področju združevanja dela in sredstev, dohodkovnega povezovanja v reproverigi ter nalog sindikata dejavnosti. Uvodničarja v to tematiko sta bila tov. Ana Selan, predsednica komisije za samoupravno sporazumevanje o dohodku in njegovi delitvi pri ROS papirne in grafične industrije ter tov. Janez Bajuk, član komisije za družbenoekonomske odnose pri ROS delavcev gozdar-

nator poslovanja. Vsaka SOZD mora opravljati določeno dejavnost, povezujejo pa se v SOZD tiste delovne organizacije, ki so med seboj v poslovanju povezane.

Sodoben svet ne more napredovati brez koncentracije kadrov, znanja in kapitala in prav v tem je osnovni smisel sozgodov.

V sozdu bi se moralo zagotoviti najučinkovitejše gospodarjenje z družbenimi sredstvi in razvijati temeljni cilji razvoja. Tri najpomembnejše poslovne funkcije bi se morale združevati v sestavljeni organizaciji združenega dela: zunanje trgovinska menjava s ciljem doseganja optimalnih rezultatov, gospodarjenje z denarjem (interni banka z zagotavljanjem sredstev za tekočo likvidnost) in raziskovalno — razvojna dejavnost, osnovana predvsem na razvoju surovinske baze. Edino tak koncept, v katerega se vključuje tudi raziskava trga, kadrovske-izobraževalna politika panoge in zagotavljanje enotnejšega družbenega standarda, zagotavlja pravilno strategijo razvoja sestavljene or-

asociacije bi bil rezultat gotovo boljši. Toda doseči sporazumni dogovor, kdo, kje, kako? to je zdaj vprašanje.

LES V GOZDU JE, VENDAR NI DOSTOPEN

Gozdarji in lesarji so načeli vprašanje vlaganja v gozdne ceste, ki je nujno, če hočemo doseči večjo odprtost lesnega prostora. Grozljiv je podatek, da rabi Slovenija še polnih 35 let, če hoče po tem načinu zbiranja sredstev za gozdne ceste, kot ga trenutno imamo, doseči odprtost gozda v Avstriji, za Jugoslavijo pa velja ta podatek za celih 100 let, saj je doslej odprtost le 7 km na 100 ha gozda. Sredstva za gozdne ceste se zbirajo preko prodaje lesa in pa v SIS za lesarstvo in gozdarstvo, katere podpisnik Samoupravnega sporazuma je tudi Papirnica Vevče.

Cas bi tudi že bil, da bi se tudi za lesarje pričelo z znanstveno raziskovalnim delom, ki ga doslej ni; ostaja le razvojno raziskoval-

Skladišče surovin in pomožnega materiala gradi SCT-TOZD Inženiring kot najugodnejši ponudnik. Stroji za zemeljska dela so pričeli brniti že meseca septembra in upati je, da bomo res že do zime pridobili prepotrebna pokrita skladišča, kot so obljubili izvajalci. Naša fotografija je nastala tik pred začetkom gradbenih del na izpraznjeni ploščadi

stva in lesarstva. Žal se zaradi zadržanosti izvršni sekretar za družbenoekonomske odnose pri predsedstvu CK ZKS tov. Ivo Marenk posveta zaradi nujne zadržanosti ni mogel udeležiti. Žal zato, ker smo udeleženci od njegovega referata pričakovali veliko novih, zanimivih iztočnic za razpravo.

ZA MANJŠINO
JE POMEMBEN ŽIV STIK
Z MATIČNIM NARODOM

V popoldanskem delu je inženir Peter Kuhar, vodja nabave v Tovarni celuloze Obir, predstavil in orisal delo tega mešanega podjetja, ki so ga skoraj v celoti odkupile štiri slovenske tovarne papirja, med njimi tudi Papirnica Vevče, in ki je za avstrijsko Koroško oziroma tamkajšnji živelj izrednega političnega pomena.

Doktor Šturm, sekretar Zveze slovenskih organizacij na avstrijskem Koroškem, je predložil problematiko zamejskih Slovencev, ki kot manjšina, tako kot vsaka druga, ne morejo preživeti, če nimajo živega stika z matičnim narodom.

SOZD MORA BITI POSLOVNA
ZDRUŽBA OZD

Izredno živahna razprava se je razvila na posvetu drugi dan, ko je predstavnik Gospodarske zbornice SRS tov. Gregor Miklič, sekretar za samoupravno področje pri GZS, podal uvod v temo: samoupravna organiziranost SOZD.

Kaj naj bi sozdi v resnici bili? — pa v glavnem seveda niso.

SOZD mora biti neobvezna, vendar trdna oblika združenega dela. Biti mora proizvodno poslovna asociacija, ne pa koordi-

ganizacije. Osnova zanjo pa je razčiščeno temeljno vprašanje: kdo v sozdu ustvarja sredstva in kdo z njimi gospodari ter o njih odloča?!

V razpravi so delegati ugotovili, da na problemski konferenci ZK o nadaljnjem razvoju SOZD Slovenija papir niso bile zastopane posamezne temeljne organizacije v širšem pomenu in so tako izključene iz možnosti vplivanja na razvoj sozda, niti ni bil zastopan sindikat. Vemo pa, da stališča morajo najti svoje mesto tudi v sindikatu, saj je prav sindikat tisti, ki je pobudnik za razne sklepe oziroma njihovo realizacijo, če pa pobude niso realizirane, je tudi sindikat lahko tisti, ki zahteva uvedbo postopka za ugotavljanje odgovornosti.

V sklepih problemske konference o razvoju našega sozda zasledimo tudi dva popolnoma nasprotna stališča; eden govori o tem, da naj se na nivoju sozda ne organizira skupna blagovna hiša, drugi pa pravi, naj bi tovarna Obir prevzela glavne posle reeksportiranja. To so čudno nerazčiščene stvari, ki bi jih bilo treba jasno opredeliti. In tega bi se morali tisti, ki so omenjene sklepe sestavljali in potrjevali, zavedati. Popolnoma jasno je stališče, da je treba zunanjo trgovino skoncentrirati na najvišjem nivoju s temeljnim ciljem — doseči najboljše rezultate zunanjetrgovinske menjave. Vemo, da sedaj, ko se to pač ne izvaja, dosega posamezne delovne organizacije na zunanjih tržiščih tudi do 50 % različne cene za enake artikole in si tako zaradi neenotnega nastopa sami zbijamo izvozne cene in povečujemo cene za uvoz surovin. Ob združitvi teh funkcij in enotnem nastopu preko skupne poslovne

na dejavnost, znanstvena pa ne (to imajo gozdarji in papirci npr. na inštitutu).

PRIČETI DELATI
ZAHTEVNEJŠE,
KVALITETNEJŠE PROIZVODE

V zaključnem delu posvetovanja je tov. Gojko Boić, strokovni svetovalec pri Splošnem združenju gozdarstva in predelave lesa Jugoslavije načel aktualna vprašanja s področja izvoza in uvoza v reproverigi ter perspektive v izvozu do leta 1990. Poudaril je, da nikakor nismo v takšni situaciji, da bi morali izvažati za vsako ceno in tako razprodajati delavčev dohodek. Zakaj se pripravljajo restrikcije pri kompenzacijskih izvoznih poslih? Zato, ker so zaradi njih cene izvoza v enem letu padle celo za 30 %, to pa je le prevelika razprodaja. Nujno je, da pričnemo delati zahtevnejše, kvalitetnejše proizvode, za katere bomo tudi na inozemskih trgih dosegli solidne cene.

Uvoz narašča, kar je ekonomska nuja, saj doma ni dovolj surovin za našo dejavnost. Deviznega tržišča tudi nimamo, torej nam ostane le izvoz. Seveda pa je ob vsem tem v reproverigi še precej, da ne rečemo veliko neizkoriščenih možnosti, bodisi pri izkoriščenosti kapacitet, pridobivanju in izkoriščanju surovin, enostavnejši in cenejši embalaži in drugem.

Silno pomembno je vprašanje uvoza opreme, ki je za papirno, papirnopredelovalno, pa tudi za lesno dejavnost doma ni. Z obstoječo opremo bomo morda vzdržali še kaki dve leti; kaj pa potem? Ze danes je treba za to najti ustrezne rešitve.

Vida Bartol

Gavoset — kombinirani stroj za gaufriranje in rolanje tapet — izpolnil pričakovanja

V dodelavi tozda Veta smo do letošnjega julija imeli za rolanje tapetnih rolic en avtomatski stroj in dva polavtomata. Ozko grlo, ki je v proizvodnem obratu tapet bilo prav v dodelavi, je popolnoma odpravil nov kombiniran stroj za gaufriranje in rolanje tapet hkrati — GAVOSET tipa 2104.

To je prvi tovrstni stroj v Jugoslaviji. Ideja zanj se je porodila ob obisku predstavnikov naše tovarne na Madžarskem, v edini tamkajšnji tapetni tovarni v Keszötlözu blizu Budimpešte, kjer sta v obratovanju dva podobna stroja, tretjega pa so Madžari imeli že naročenega pri firmi Poligraf v Demokratični republiki Nemčiji, ki izdeluje stroje za potrebe tapetne industrije. Zaradi dobrega poslovnega sodelovanja in prijateljskih odnosov so nam Madžari bili pripravljeni odstopiti svoj naročen in že skoraj izdelan kombinirani stroj, odstopili so nam tako rekoč rok oziroma čakalno mesto za dobavo tega dodelavnega stroja. Tako je bil GAVOSET 2104 izredno hitro dobavljen v Papirnico Vevče, skupaj z rezervnimi deli in šestimi gaurfirnimi valji. Za vse to in za montažo, ki sta jo opravila dva monterja firme, ki je stroj izdelala, smo sicer morali odšteti 2 milijardi 400 tisoč starih dinarjev, kar za TOZD Veta ne predstavlja ravno majhne investicije, vendar pa se je ta izkazala kot zelo dobra in povsem upravičena.

Do vzhodnonemških strojev in naprav smo navadno bolj skeptični. Vendar pa za ta stroj lahko rečemo, da je povsem dobro tekkel že ob sami montaži — 17. julija in deluje takorekoč brezhibno. Do sedaj je izdelal že približno

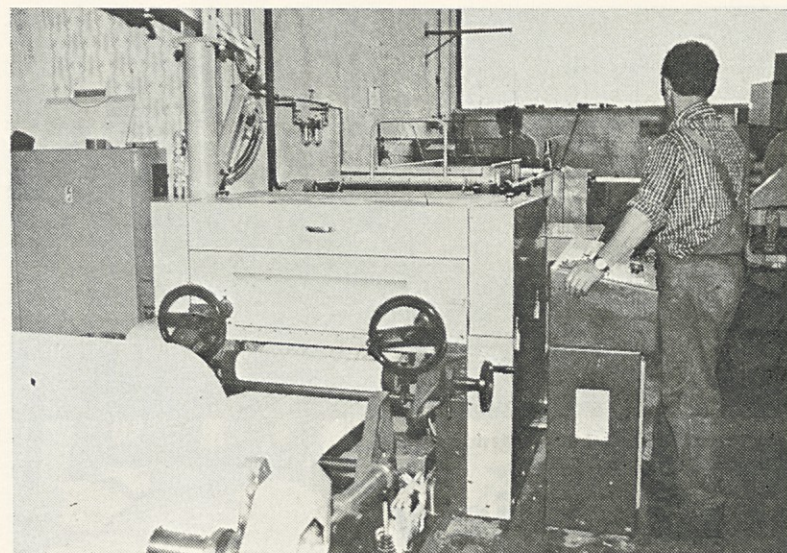
350.000 rolic tapet, kar pomeni, da se dnevna proizvodnja giblje od sedem do osem tisoč rolic v dveh izmenah ali 15 do 20 rolic na minuto, glede na regulacijo stroja. Praktično dela ta kombinirani stroj za dva rol-polavtomata. Opravlja funkcijo gaufriranja in rolanja, torej je proizvodnja tapet razbremenjena za en strojni prehod — gaufražo. To je bilo treba doslej za popolno proizvodnjo tapet opraviti posebej na gaurfirnem stroju. Danes pa se zvijki tapet, ki so namenjeni za dodelavo na Gavosetu, transportirajo iz tiskarskega stroja po premazovanju direktno na kombinirani stroj v dodelavo. Kadar pa bo tudi na drugem tiskarskem stroju vgrajeno poleg premazovanja tudi obrezovanje, bo naša tako imenovana simplex (enoslojna) tapeta imela le dva strojna prehoda, posledica tega pa bo prihranek na proizvodnem času in energiji. Na klasičnem gaurfirnem stroju se pojavlja po širini tapetnega traku neenakomerna gaufraža, zaradi tega pa je rolanje na polavtomatih oteženo in nastaja precej izmeta. Pri novem kombiniranem stroju lahko na gaufražo direktno vplivamo in jo sproti popravljamo, zato pa so lahko rezultati izmeta precej nižji. Podatki o prihranku izmeta zaenkrat še niso številčno zajeti, vendar so ocenjeni vsaj dva odstotka nižje, kot sicer, ko je izmet v dodelavi tapet okoli 10 %.

Ob upoštevanju vseh naštetih prednosti kombiniranega stroja lahko zaključimo, da je bila investicija vanj zelo koristna in potrebna in da je bila za TOZD Veta to velika pridobitev. Ozko grlo se je iz dodelave sedaj preselilo počasi k tiskanju, kjer bo proizvodnjo tudi treba posodobiti.

Rezultat postavitve novega kombiniranega stroja v dodelavi tapet se je pokazal tudi že v sami proizvodnji za mesec september, ko je bilo v tozdu Veta izdelano 341.338 rolic tapet, medtem, ko se je povprečna proizvodnja letos gibala okoli 280.000 rolic na mesec. V enajstletni zgodovini obratovanja tapet omenjena proizvodnja sicer ni najvišja, vendar je bila ta septembrska količina dosežena brez upoštevanja rolanja grobovlaknatih tapet, ob skrajno neugodnem eksportnem programu in 81.430 rolicah izvoza, ki se mu pač moramo prilagoditi ter ob precejšnji količini — 71.512 rolic duplex (dvoslojnih) tapet, ki v znatni meri zavzemajo tiskarske kapacitete, rolanje teh pa je na ostalih dodelavnih strojih tudi počasnejše.

Tapete za izvoz, predvsem na zahodnoevropsko tržišče, zahtevajo več proizvodnih kapacitet. Več produkcijskega časa gre že na račun zahteve inozemskih kupcev, da morajo biti vse rolice rolane z navzven obrnjenim vzorcem. Brez novega kombiniranega rolavtomata zahtev zahodnoevropskih kupcev ne bi uspeli zadovoljevati. Zaradi pestrosti programa in zastavljenega izvoza bo z obstoječimi kapacitetami kar težko izpolniti načrtovano letno proizvodnjo tapet. So sicer še skrite rezerve, predvsem v organizaciji dela, smotni zasedenosti strojev, vendar pa bo dopolnjen tehnološki razvoj nujno potreben.

Ne smemo tudi pozabiti povedati, da so k temu, da nov kombinirani stroj GAVOSET od vsega začetka ustvarja novo vrednost, v polni meri pripomogli delavci, ki se pri tem stroju menjavajo,

GAVOSET 2104, kombinirani stroj za gaufriranje in rolanje tapet, je odpravil ozko grlo v dodelavi tapetnega obrata. Stroj upravlja Leopold Lokar

15 do 20 rolic na minuto, odvisno od regulacije glede na vrsto tapet, zgaufriira in zrola najnovejši stroj v tozdu Veta. Roke Ane Nemec morajo biti kar hitre, da to količino rolic sproti odzamejo in nalagajo v kartonske škatle. Pa tudi oči morajo biti ves čas na preži

Panožni sporazum v fazi sprejemanja

Sprejemanje samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in izhodiščih za razporejanje dohodka in čistega dohodka ter za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo s področja celulozne in papirne industrije poteka v naši delovni organizaciji prav ta čas. Nekateri delavski sveti, ki so že imeli seje, so sporazum že sprejeli.

Cilji tega sporazuma, ki je izde-

lan v okviru resolucijskih načel, so skupna osnovna izhodišča in merila za razporejanje in delitev sredstev, vse ostalo pa je potrebno opredeliti v samoupravnih aktih delovnih organizacij.

V javni razpravi so bile v Papirnici Vevče podane pripombe glede dodatka na nedeljsko delo, ki pa so v predlogu upošteevane.

V. B.

Da ne bo prevelike pomote

Ker se je zaradi okvirčka »V premislek« na prvi strani prejšnje številke našega glasila razvila prava polemika in rodila kup nejasnih in tudi nepravilnih zaključkov, moram stvar pojasniti vsem tistim, ki si niso na jasnem, kdo so nosilci finančnih opravil oziroma funkcij, katerim je veljala moja pozitivna zaznamba. To so delavci odgovorni za finančno poslovanje delovne organizacije, med katere štejemo vodstvo finančnega sektorja (s posebnim poudarkom), računovodstva, posebne finančne službe, knjigovodstva terjatev in obveznosti ter devizno obračunske službe, direktorja delovne organizacije in vse vodje tozdrov. In gotovo drži, da je ničkolikokrat od »odgovornih za finančno poslovanje«, katerih opravila so v dani gospodarski situaciji vse bolj zapletena in zahtevna, odvisno, kako plava naša gospodarska barka, saj je za to potrebno dosti iznajdljivosti, spretnosti in znanja v vsem konglomeratu pozitivnih in negativnih možnosti trenutnih poslovnih

odločitev. Ker ne bi bilo prav, da bi to pohvalo pripisali napačnim, zato moje dodatno pojasnilo. Mislim, da boste to uspeli razbrati med vrsticami v okvirčku, pa kot kaže za to niso bile podane jasne možnosti, včasih pa jih tudi nočemo videti, ker tako lahko zabavno ribarimo v kalnem.

Tudi ne vem, zakaj bi morali ob tem, če nekomu izrečemo pohvalo, biti vsi ostali prizadeti, saj pri tem nihče ni nikogar grajal? In najbrž je več kot jasno, da, če proizvodnja ne bi tekla — po službi prekaljenih in predanih papirniških mačkov (no, zopet pohvala in spet se bo čutil kdo prizadetega!) — nas tudi najbolj kumšno optimalna finančna relacija ne reši »vsega hudega«. Vendar pa je v razmerah, kakršne pač so, dejavnost nosilcev odgovornosti za finančno poslovanje res tudi tista, ki tudi omogoča preprosto rečeno — boljši ali slabši gospodarski rezultat. Upam, da smo se tokrat razumeli.

Urednica

V papirno dvorano ne bo več curljalo

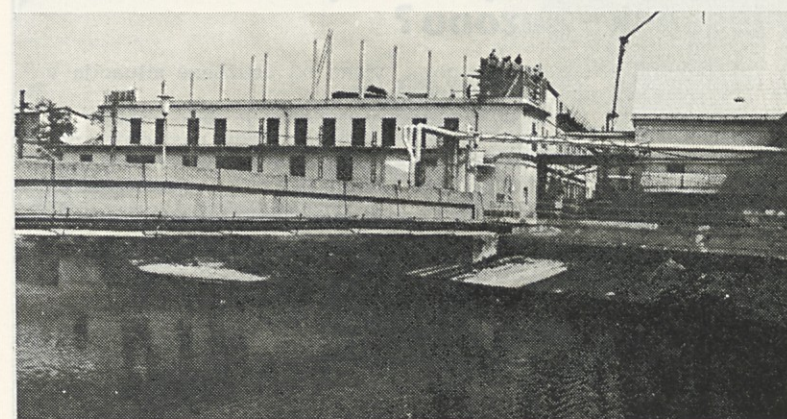
V poznem poletju smo pristopili k sanaciji strehe nad papirno dvorano. Projekt, ki ga je izdelal Staninvest Ljubljana, predvideva zamenjavo lesenega ostrešja s kompletno kritino in obrobami. Obenem se bo usposobila in popravila tudi klima naprava. Dela sta prevzela Mizarstvo Zadobrova za leseno ostrežje in prekrivanje ter SCT za gradbena dela.

Morda nekaj zanimivih podatkov: vgrajenega lesa bo preko 300 m³, povezovalnih kovinskih sider preko 6 ton, valovitega salomita 2770 m². Po pogodbi naj bi bila dela končana do 15. oktobra.

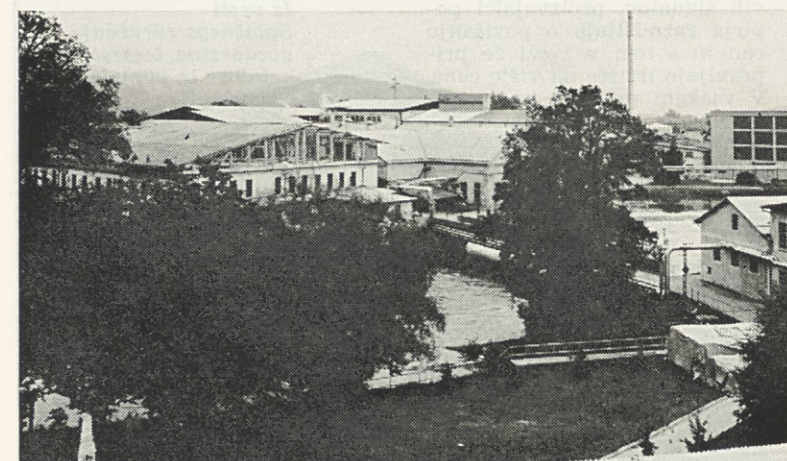
Stane Jalovec

Drobne poslovne zanimivosti

Po sklepu 16. redne seje izvršnega odbora RO sindikata delavcev papirne, grafične, založniške in časopisno informativne dejavnosti Slovenije je bila tov. ANA SELAN predlagana in sprejeta za predsednika komisije za samoupravno sporazumevanje o dohodku in njegovi delitvi pri republiškem odboru.

Pričetek del za novo streho nad strojno in ročno dodelavo papirja

Strešna površina je velika in delo ne gre hitro od rok. Nagaja tudi deževno vreme in v papirni dvorani seveda curlja, pa ne dosti manj, kot je pod staro streho, kadar je deževalo. Ko smo posneli tole fotografijo, je bil »grušt« nared, torej bomo naslednjič lahko pokazali že novo strešno kritino

Vida B.

Mladi v združenem delu

Pripravništvo

Namen pripravništva je, da se pripravnik po določenem programu, pod strokovnim vodstvom sistematično uvede v delovno okolje in usposobi za samostojno opravljanje del in nalog v poklicu oziroma stroki, za katero se glede na svojo strokovno izobrazbo pripravlja ter pridobi potrebne delovne izkušnje za samostojno delo.

Pripravništvo poteka po programu pripravništva, ki ga določi organizacija združenega dela za posamezne poklice oziroma stroke. Na osnovi programa pripravništva izdela OZD izvedbeni načrt za vsakega pripravnika.

Program pripravništva določa splošna in posebna — strokovna znanja in dela oziroma opravila, ki jih morajo pripravniki opraviti, spoznati in obvladati v času pripravništva.

Izvedbeni načrt določa organizacijo in čas trajanja usposabljanja pripravnika na posameznih delih oziroma nalogah, določenih s programom pripravništva.

Program pripravništva sestoji iz:

- splošnega dela, ki je enoten za vse pripravnike, ne glede na njihovo strokovno izobrazbo, ter zajema sistematično uvajanje v delovno okolje, zlasti spoznavanje z organiziranostjo, splošnim, razvojem in plani OZD ter družbenoekonomskimi odnosi in samoupravnimi pravicami, obveznostmi in odgovornostmi delavcev;

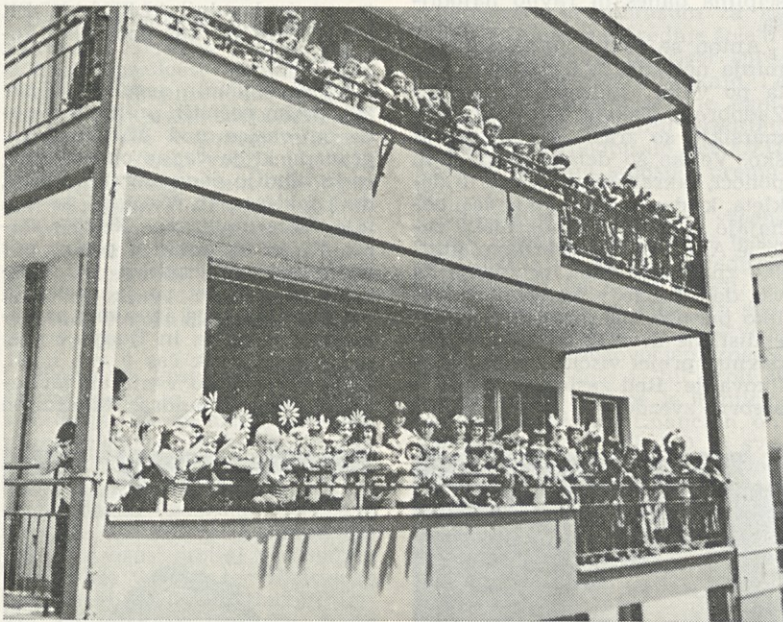
- posebnega dela, ki zajema spoznavanje stroke in praktično usposabljanje za samostojno opravljanje del oziroma nalog določenega poklica oziroma stroke; sestavni del tega dela programa je lahko tudi ustrezen program usposabljanja, sprejet v posebnih izobraževalnih skupnostih.

Splošno združenje lahko za posamezne ali vse poklice stroke oziroma Gospodarska zbornica Slovenije za poklice skupne več ali vsem strokam samoiniciativno ali na pobudo OZD pripravi in sprejme skupne zasnove programa pripravništva.

Pred začetkom pripravništva mora biti pripravnik seznanjen s programom pripravništva in izvedbenim načrtom, ki ju za pripravnike v naši delovni organizaciji za vse poklice oziroma stroke pripravlja oddelek za izobraževanje.

Pripravnik se med pripravniško dobo strokovno usposablja pod neposrednim vodstvom in nadzorom strokovnjaka — mentorja, ki mora imeti najmanj enako ali višjo stopnjo strokovne izobrazbe, kot jo ima pripravnik ali vsaj 2 leti delovnih izkušenj na delih in nalogah v poklicu oziroma stroki, v kateri se pripravnik usposablja.

Mentor zlasti skrbi za izvajanje programa in izvedbenega načrta pripravništva, uvaša sam in s pomočjo drugih strokovnih delavcev pripravnika v delo, mu daje strokovne nasvete, navodila in pomoč pri praktičnem delu, ga seznaja s pravilno uporabo delovnih sredstev in naprav, z delovnimi postopki, usmerja v študij strokovne literature in delovne dokumentacije ter nadzira in preizkuša pridobljene delovne izkušnje med

Vzgojnovarstvenemu zavodu Vevče smo dodelili finančno pomoč v višini 50.000,— din za ureditev igrišč pri enoti Vevče

trajanjem pripravniške dobe in sodeluje pri strokovnem izpitu.

STROKOVNI IZPIT

Usposobljenost pripravnika za samostojno opravljanje dela v poklicu oziroma stroki, v kateri se je usposabljal, se oceni s strokovnim izpitom.

Pripravnik opravlja strokovni izpit pred izpitno komisijo, ki jo imenuje ustrezeni organ v organizaciji združenega dela, v kateri je pripravnik sklenil delovno razmerje.

Strokovni izpit se lahko opravlja ustno, pisno, s praktičnim delom, izdelavo ustreznega izdelka oziroma naloge ali kombinirano. Strokovni izpit obsega splošni in posebni del.

Splošni del strokovnega izpita zajema poznavanje OZD kot celote (TOZD, DO, SOZD in delovne skupnosti): vloga, pomen in položaj v slovenskem in jugoslovanskem gospodarstvu ter vključenost v mednarodno delitev dela; dejavnost in kraj poslovanja; dosedanj gospodarski razvoj; struktura in organizacija dela; vloga posameznih organizacijskih enot, njihova področja in procesi dela; proizvodno poslovni program in razvojni načrti; poslovna, strokovna, družbenopolitična in upravna povezanost; temeljni zakonski predpisi, družbeni dogovori in samoupravni sporazumi; samoupravne in družbenoekonomske pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev v združenem delu na področju samoupravne organiziranosti; ustvarjanja, pridobivanja in razporejanja dohodka, čistega dohodka in delitve sredstev za osebne dohodke in skupno porabo; delovnih razmerij; uresničevanja samoupravljanja; varstva pri delu; dela in organiziranosti, družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih splošnih aktov; organiziranost, vloga in pomen družbene samozaščite in ljudske obrambe.

Posebni del strokovnega izpita pa zajema poznavanje del in nalog v poklicu oziroma stroki, ko so delovna področja oziroma dela in naloge (redne, dodatne in občasne naloge); cilji del in nalog ter zaporedje delovnih postopkov za doseg te ciljev; sredstva in predmeti dela (stroji, naprave in orodja, surovine, reprodukcijski material, polizdelki in izdelki itd.); osnove za delo (dokumentacija, navodila, nadzor itd.); organizacijske in delovne povezave; pooblastila, obveznosti in odgovornosti v zvezi z izvajanjem del in nalog v poklicu oziroma stroki; pogoji za opravljanje del in nalog; ukrepi, sredstva in oprema za varno delo; tehnološki, organizacijski in drugi predpisi in ukrepi za izvajanje del in nalog.

Posebni del strokovnega izpita podrobneje opredeli vsaka organizacija združenega dela.

Obseg poznavanja programske stvarine ter raven izpraševanja in

ocenjevanja morata biti prilagojena stopnji in vrsti strokovne izobrazbe kandidata.

Pripravnik opravlja strokovni izpit pred tričlansko izpitno komisijo, ki jo sestavljajo predsednik in dva člana, ki imajo lahko namestnike. Člani izpitne komisije so lahko hkrati tudi izpraševalci. Imeti morajo najmanj enako ali višjo stopnjo strokovne izobrazbe, kot jo ima pripravnik in vsaj dve leti delovnih izkušenj v poklicu oziroma stroki, iz katere se opravlja strokovni izpit.

Za člane in namestnike izpitne komisije imenujejo OZD strokovnjake, zaposlene v lastni OZD. Če OZD nima dovolj, oziroma nima ustreznih strokovnjakov, lahko na podlagi njihovega predhodnega soglasja imenuje za predsednika oziroma za člane in namestnike izpitne komisije strokovnjake, zaposlene v drugi OZD.

O datumu, času in kraju strokovnega izpita morajo biti 15 dni pred dnevom izpita obveščeni člani komisije in pripravnik.

Izpitna komisija oceni celoten uspeh pripravnika in z večino glasov sklepa o oceni. Takoj po končanem izpitu predsednik izpitne komisije sporoči pripravniku uspeh strokovnega izpita v navzočnosti članov komisije; ocena se glasi: *opravil — ni opravil*.

Pripravnik, ki celotnega strokovnega izpita ni opravil, lahko izpit ponavlja. Rok ponavljanja strokovnega izpita določi izpitna komisija, vendar ne sme biti krajši od enega meseca, oziroma ne daljši od polovice redne pripravniške dobe pripravnika.

Svetovno tržišče celuloze v poletnih mesecih

Tržišče s celulozo je bilo v zadnjem poletnem mesecu mirno. Predelovalci so imeli še zaloge in tako ni bilo problema s preskrbo proizvajalcev. Zaloge pa so relativno nizke; največje imajo predelovalci v ZR Nemčiji.

Zaradi višine tečaja dolarja proizvajalci v Skandinaviji ne čutijo potrebe, da bi v četrtem kvartalu dvignili cene celuloze, na drugi strani pa proizvajalci celuloze v Severni Ameriki nimajo prednosti prav zaradi visokega tečaja. Poleg tega bi Kanadčani želeli pokriti izgube, nastale ob stavki v Britanski Kolumbiji, ko je primanjkljaj v proizvodnji znašal 700.000 ton. Povišanje cene bo odvisno od razvoja družbene situacije.

Medtem so šle v pogon nove ka-

pacitete za proizvodnjo celuloze na Portugalskem (eukaliptus), v Avstriji, v Južni Afriki in v Severni Ameriki.

Poletne cene celuloze v Evropi so bile naslednje — v dolarjih CIF za tono: dolgovlaknasta beljena sulfatna 540, južna dolgovlaknasta sulfatna 520, brezova sulfatna beljena 510, eukaliptusova sulfatna beljena 500, sulfatna beljena iz južnih mešanih listavcev 495, beljena sulfatna 520 do 530, nebeljena sulfatna 460 do 470. Cene so bile močno usidrane in niso dovoljevale rabatov in popustov, s plačilom do 60 dni. V Franciji so sicer bili poskusi za znižanje cen, vendar neuspešni. Tržišče v Veliki Britaniji je bilo stabilno. V ZDA so bili poskusi, da bi se cene znižale za 5 dolar-

Pripravnik, ki ne opravi strokovnega izpita iz enega dela, lahko ponovi strokovni izpit iz tega dela. Rok ponovitve izpita, ki ne sme biti krajši od enega meseca, določi izpitna komisija.

Če pripravnik brez opravičenega razloga ne pride določenega dne k strokovnemu izpitu, ponovitvi izpita oziroma ponavljanju celotnega izpita, ali če odstopi od že začete opravljanja izpita, se šteje, kot da strokovnega izpita ni opravil.

O poteku izpita se vodi zapisnik, ki zajema zlasti osebne podatke pripravnika, podatke o času in kraju pripravniške dobe, datum strokovnega izpita, uspeh izpita, izpitna vprašanja, poklic oziroma stroko, v kateri je opravljal strokovni izpit, morebitni ponavljalni rok in sestavo komisije.

Zapisnik o strokovnem izpitu podpišejo vsi člani izpitne komisije.

Pripravniku, ki je opravil strokovni izpit, se izda potrdilo o opravljenem strokovnem izpitu. Potrdilo izda in vodi evidenco o opravljenih strokovnih izpiti OZD, v kateri je pripravnik *opravil strokovni izpit*. Potrdilo o opravljenem strokovnem izpitu mora vsebovati osebne podatke pripravnika, datum strokovnega izpita, poklic oziroma stroko, v kateri je pripravnik opravil strokovni izpit in navedbo predpisov, na osnovi katerih je bil strokovni izpit opravljen.

Potrdilo podpišeta predsednik izpitne komisije in pooblaščen delavec OZD.

Vid Vilfan

Drobne poslovne zanimivosti

Po Samoupravnem sporazumu o skupnem prihodku s proizvajalci celuloze je delež v finalnem proizvodu — papirju, izračunan na osnovi kalkulacije stroškovne cene faznega in finalnega proizvoda, ob upoštevanju planirane letne količine izdelave papirja in letne pogodbene količine dobavljene celuloze za Đuro Salaj Krško 11,21 %, za Matroz Sremska Mitrovica 10,50 % in za Aero Medvode 1,75 %. V takšnem razmerju tem trem dobaviteljem odvajamo tudi naše dnevne prilive finančnih sredstev za III. kvartal. Možne razlike med opravljenimi dobavami in plačili ugotavljamo ob kontu trimesečja in proizvajalcem faznega proizvoda priznavamo njihovo udeležbo pri doseganju skupnega prihodka.

Zaradi sprememb, ki jih vsebujejo Zakon o delovnih razmerjih, Zakon o usmerjenem izobraževanju, Zakon o invalidskem in pokojninskem zavarovanju ter

Pravilnik o pripravništvu je bilo potrebno pripraviti nov osnutek pravilnika o izobraževanju delavcev v Papirnici Vevče. Osnutek pravilnika je vseboval določbe glede štipendiranja, izobraževanja ob delu, izobraževanja iz dela, permanentnega izobraževanja s seminarji in pripravništva. Javna razprava o osnutku Pravilnika o izobraževanju je zaključena, predlog pravilnika, dopolnjen s pripombo (bila je samo ena) iz javne razprave, pa že sprejemajo delavski sveti TOZD in DSSS.

Delo okoli naše nove investicije »BELJENA LESOVINA«, teče; delavski svet delovne organizacije je imenoval komisijo za izbor najugodnejše ponudbe tehnološke opreme pri omenjeni investiciji. Sestav komisije: Edo Ulčakar, Dušan Kosmina, Izidor Furlan, Andrej Grad, Franc Malnar, Anton Zagorc, Stane Jalovec, Dušan Kogej, Edo Tavčar, Brane Avsec, Lado Gorše in Andrej Trtnik.

jev za mešane celuloze listavcev. Zadnji dve leti so številne tovarne viskozne celuloze prešle na drugo proizvodnjo, ker je bil močno izražen trend prehoda na prirodna vlakna. Cene viskozne celuloze so v primerjavi z ostalo celulozo nizke.

Cene lesovine v dolarjih — CIF — evropske luke so se gibale za nebeljeno lesovino 300 do 320, za beljeno 380 do 400 dolarjev; v ZDA pa so cene nebeljene lesovine 265 do 295 in beljene 360 do 375 dolarjev za tono.

Iz vesti Splošnega združenja gozdarstva, lesarstva, celuloze in papirja Jugoslavije zbrala V. B.

BITNIK

Pasji život, miris bede, duge kose podsmeh slede, šušir mastan, pun prašine, po obodu iskrzline.

Tifus, kuga na me neče, bedan život nema sreče; ne mogu mi ništa kao davno sam ih prezeao.

Ubiti se, da li вреди? Na pomis'o krv se leđi; ipak idem putem dalje, jer me tamo život šalje.

Jovan Đurić

Poslovili so se

POPRIJELA VSELEJ ZA VSAKO DELO, TUDI PONOČI

Štiriintrideset let dela v Papirnici Vevče, med njimi veliko najlepših, zapuša LJUDMILA ZUPANČIČ ob odhodu v pokoj.

1950. leta se je začela njena delovna pot med vevškimi papirničarji; začela se je na holandcih z delom na izmene, nadaljevala pri kolodrobih, v brusilnici, ob pospravljanju in čiščenju pisarniških prostorov, deset let se je prepletala povsod tam, koder se je pokazala potreba. »Tudi po pet tednov sem delala včasih skupaj ponoči in rada sem delala. Ni mi bilo težko, saj sem bila mlada in zdrava. Celo potem, ko sem že opravljala delo v papirni dvorani,

Francijo, od koder je odšel v zavezniške enote in se priključil partizanom. Dva brata sta padla kot borca za našo svobodo. Ko se je Anton leta 1945 vrnil v domače Volavljje, je našel namesto doma pogorišče. Leta 1944 so Nemci požgali pol Volavljja, med drugim tudi njegov dom. Leto dni je zato Anton ostal doma, da je pomagal sezidati novo domačijo, s tem pa si je prislužil toliko zemlje, da ima danes na njej prijetno počitniško hišico, ki jo obkroža ljubek sadni vrt. Lahko bi dobil več zemlje, toda čemu, saj res ne namerava več kmetovati; končno bi rad tudi malo užival, saj si je to pošteno zaslužil.

Z neizmernim poletom se je Anton po vojni vključil v aktivno

se čez čas menda ne bo mogel nihče več ponasati, kajti delovna disciplina danes ni ravno najboljša.

Anton se tudi s ponosom spominja nešteti udarniških ur dela po vojni; združni domovi v Zadobrovi, Zalogu, Zadvoru in še marsikje so zrasli samo udarniško. Veliko so delali, podnevi in ponoči, takrat mladi fantje in dekleta, ki danes utrujeni počasi odhajajo v pokoj. Za udarniško delo je Anton dobil srebrno mladinsko značko, v znak priznanja za vsa dobra dela, s katerimi je veliko prispeval k razvoju naše socialistične družbe, pa je pred nedavnim prejel visoko državno odlikovanje: Red zaslug za narod s srebrno zvezdo.

Ljudmila Zupančič

Anton Zupančič

ko sem že bila poročena in imela otroke, sem še prišla pomagat delati na izmene, če so me prosili.

Takšna je bila naša sodelavka Ljudmila, vedno pripravljena poprijeti za vsako delo, če je bilo treba, in takšno smo jo vsa leta poznali. Tudi potem, ko jo je začelo izdajati zdravje, ni popustila. Po treh operacijah na nogi je na lastno željo opravljala naloge voznika dvigala v dodelavi papirja in ni se menila za preprih in stoječe delo. Dokler je pač šlo. Toda človeško telo ni večno zdržljivo in tako je tudi Ljudmila morala kloniti. Odločila se je, da po štirintridesetih letih odide v pokoj; leto dni predčasno; sporazum o invalidsko-pokojninskem zavarovanju ji to omogoča. Mama, ki je doma resno bolna, rabi njeno pomoč, pa tudi noge Ljudmilo vedno bolj bolijo. Tako nas je zapustila še ena tistih pridnih delavk, ki pri delu nikoli niso znale reči »ne«, ali pa »ne bom«, ki so bile na delovnem mestu vedno predčasno in ga zapuščale vedno zadnje. Enkrat samkrat je Ljudmila v vseh letih zamudila službo, pa še takrat je tako pritekla v tovarno, da bi kmalu podrla vse pred seboj in opravičevanju ni bilo ne konca ne kraja.

delo na terenu, kruh pa si je najprej služil pri zidarskih opravilih — sodeloval je pri zidavi Tehnične srednje šole v Ljubljani, vile Bled in kot smo že omenili tudi naše upravne stavbe. Nekaj časa je bil zaposlen pri industrijski milici in potem kot pomočnik skladiščnika v Petrolu, od koder je prišel leta 1953 v Papirnico Vevče. »Tedad je bil kadrovnik Ivan Mrhar in ko sem prišel, me je vprašal, kje bi najraje delal,« se spominja Anton. »Seveda tam, kjer bi več zaslužil. In tako sem pričel delati na lesnem prostoru; krepko smo morali delati, a tudi zaslužili smo in to zelo dobro.« Tako je tri leta Anton delal pri razkladalcih, potem pa 28 let v proizvodnji na izmene. Začel je na holandcih in šel preko vseh strojev in delovnih faz, celo vrsto let kot vodja priprave snovi do četrtega in nazadnje petega papirnega stroja. »Ja, peti papirni stroj zahteva res celega človeka,« pravi Anton, ki v štiridesetih letih dela, ki jih je prispeval v razvoj vevške papirnice, ni zamudil niti minute. S takšno vrlino — poleg dolge vrste drugih seveda —

Veseli smo, ko takole ob slovesu od aktivnega dela lahko ugotovljamo, da so naši delavci v tovarni v glavnem zadovoljni. Tudi Ljudmila in Anton bosta na tovarno in sodelavce ohranila lepe spomine. Njuni uri, ki še vedno točno štejeta čas, sta spomin na 18 let dela v tovarni; od tedanjega jubileja pa do danes, ko se poslavljata, je minilo skoraj še enkrat toliko časa, pa vendar se je to kar hitro zasukalo. Ker oba stanujeta v neposredni bližini tovarne, se bomo še pogosto srečali in ohranili tesne stike, pa tudi v Pineti, kamor sta oba z družinoma rada zahajala na dopust, bomo še kakšno skupaj rekli.

Člani kolektiva se Ljudmili in Antonu pristrčno zahvaljujemo za veliko dobrega dela, ki sta ga prispevala v razvoj delovne organizacije. Želimo jima, da bi kar se da zdrava uživala v novem življenjskem obdobju.

Vida Bartol

Dragi naši upokojenci!

Pred praznikom dneva republike se bomo tudi letos zbrali na našem tradicionalnem srečanju. Kulturno zabavni program, ki bo namenjen posebej vam, vas bo razvedril, dobro razpoloženi pa bomo potem pokramljali na družabnem srečanju v papirniški restavraciji. O točnem datumu srečanja bo vsak posebej obveščen z vabilom.

Na veselo snidenje!

Čestitke ob visokem jubileju

Osemdeset let. 30. septembra letos jih je dopolnil ALEKSANDER MARTELANC, naš upokojeni komercialist.

Njegov spomin sega daleč nazaj, preko nešteti prehojenih poti, od vasice pod Miramarskim gradom, ki jo vedno obseva sonce in hladijo pene morskih valov, do Ljubljane in Vevče, ki so mu bile vedno najdražje. Nešteto stezic, ki so se stekle v pestro pot življenja, v osemdeset let. Največji del teh let pa je uokvirila vevška papirnica in njeni papirničarji. Tovarna in ljudje v njej so vpleteni vsak čas v vse misli, ki se razpredajo v nitkah življenja tovariša Sandra. Mladostne

je Aleksandru Martelancu drag. To je bila doba aktivnega ustvarjanja, polnih rok dela, doba prijetnih poznanstev in papirnega poslanstva.

Pred šestnajstimi leti se je njegovo aktivno delo v komercialnem oddelku vevške papirnice prekinilo; leta 1968 je namreč odšel v pokoj, potem, ko je devetintrideset let neumorno sklepal posle. Prvovrstna kvaliteta, spoštljiv odnos do strank, ki se je odražal predvsem v točnosti dobav in natančnem izpolnjevanju naročil, so bile njegovo načelo dela, torej načelo Papirnice Vevče. Stik s strankami je bil takorekoč neposreden in tedaj zelo vsebinski, poslovni odnosi pa na visoki strokovni in človeški ravni. Danes preprosto seveda vsem tem stvarim ni več moč streči tako, saj se je prodajni obseg količinsko in prostorsko razmahnil v mnogo širše meje. Tako ugotavlja tovariš Sandro sam, ki ves čas spremlja delo Papirnice Vevče, predvsem prodajo seveda, njen razvoj in poslovno disciplino. Delovna disciplina v Papirnici Vevče je bila v njegovih aktivnih letih njegov osebni ponos.

Tekom svojega dela je doživel prehod iz kapitalističnega v samoupravni sistem gospodarjenja. Vedno, od mladih nog že, je bil socialist in tak je tudi ostal. Tako, kot poslovna, je bila pravilno načrtovana tudi njegova družbena pot. Veseli smo, da svoj častitljivi jubilej praznuje tov. Martelanc še kolikor toliko zdrav. Razveseljivo je, da njegov pristen smisel za humor še ni zamrl, da je njegov nasmeš še vedel in spomin še neokrnjen.

Dragi Sandro! Vevški papirničarji Vam za doživetih in bogato preživetih osemdeset let življenja iskreno, iz srca čestitajo in želijo, da bi Vam lahko izrekli čestitke tudi še v prihodnjih okroglih letih.

Vida Bartol

Aleksander Martelanc

sanje so zbledele, saj spomin nanje v tistih težkih časih ni bil lep; toda dolgo obdobje, preživeto med papirničarji, razpeto v komercialne mreže, to je čas, ki

Spoštovani vevški papirničarji!

Po štiridesetih letih dela v celulozni in papirni industriji, inštitutu ter pri vzgoji papirniških kadrov, odhajam s 1. oktobrom tega leta v pokoj. Ob tem bi se želel zahvaliti vsem, s katerimi sem imel priliko v tem času sodelovati, vsem kolegom in vsem delavcem, ki so mi pri mojem delu na kakršenkoli način pomagali. Vsem in vsakomur posebej pristrčna hvala.

Po odhodu v pokoj sicer ne mislim popolnoma prenehati s svojim delom in nameravam še ostati deloma aktiven na inštitutu kot tudi pri vzgoji papirniških kadrov, vendar pa se z odhodom v pokoj zaključuje aktivna doba mojega dela.

Naprosam vas, da mojo zahvalo prenesete članom vašega delovnega kolektiva, ki mu tudi v bodoče želim polno uspeha pri razvoju delovne organizacije, kot tudi naše celotne celulozne papirne industrije.

S tovariškimi pozdravi!

Ljubljana, 30. septembra 1984.

Prof. Božo Igljč, dipl. inž.

Drobne poslovne zanimivosti

Papirnica Vevče in Nogometni klub Slavija sta sklenila sporazum z namenom, da bi se dosegli njuni cilji: za delovno organizacijo predvsem na področju ekonomske propagande, za nogometni klub pa, da bi se vzpostavili tesnejši odnosi med športnimi organizacijami in združenim delom ob istočasni koristni uporabi sredstev za ekonomsko propagando. Sporazum je sklenjen za dobo pet let, gotovo pa bo pripomogel k nemotenemu financiranju dejavnosti nogometnega kluba in k doseganju čim boljših športnih uspehov v cilju razvoja nogometa na Vevčah.

Kaj menite vi?

Na zadnji seji delavskega sveta delovne organizacije je bilo ugotovljeno, da udeležba na sejah ni zadovoljiva, zato je bilo predlagano, da se sejnina poveča. Ali ne bi bilo bolj prav, da bi predlagali, naj se nagradi tiste, ki se seji redno udeležujejo in ne zavirajo samoupravnega delovanja, tiste pa, ki ne opravljajo v redu svoje samoupravne delegatske dolžnosti, ki so jo prostovoljno sprejeli od svoje sredine, pa graja in nagradi v negativnem smislu. Treba bi bilo po-

iskati vzroke neodgovornega ravnanja in jih analizirati. Kje so, v nas, v naših delegatih, v pripravi gradiv, v postopku in načinu delovanja, kje in kakšni?

Sejnina je silno simbolična in je samo dokaz pozornosti za prosti čas, ki ga člani delavskih svetov žrtvujejo za samoupravni proces. Nikakor njena višina (ali pa nižina!) ne bi smela vplivati na delavčevo delegatsko zavest. Kaj o tem menite vi?

V. B.

NJEGOV POSLEDNJI »ŠIHT« JE BIL NOČNI

Ko je ANTON ZUPANČIČ prišel v vevško tovarno, so bili v njej zaposleni razmeroma starejši delavci. Danes teh ni več in vevški papirničarji so se pomladili.

Leta 1947, po vojni, je Aton pričel priložnostno delo na Vevčah ob zidanju upravnega poslopja. Redno se je v naši tovarni zaposlil leta 1953.

Niso bila roznata njegova mladeniška leta; leta 1943 so ga Nemci mobilizirali v delovno enoto, v

Ob jubileju gasilskega društva Zadobrova — Sneberje — Novo Polje

Z enoletno zamudo je gasilsko društvo Zadobrova Sneberje—Novo Polje 14. in 15. septembra praznovalo 60-letnico obstoja. To društvo je bilo ustanovljeno leta 1923. Člani društva so upali, da bodo visok jubilej obeležili z otvoritvijo novega gasilskega doma, katerega gradnja pa se je zaradi nastalih gospodarskih težav in pomanjkanja finančnih sredstev zavlekla in preložila na poznejši čas. Na žalost so zadobrovoški gasilci za nekaj let zamudili investicijski vlak in posledica tega je bila tudi zapoznala proslavitev 60. obletnice delovanja. Gasilec iz Zadobrove, Sneberij in Novega Polja bi iz srca privoščili, da bi začeto delo izpeljali do konca in da bi opremo za gašenje, ki jo imajo sedaj shranjeno na več krajih, čim prej lahko spravili pod eno streho. S tem bi se seveda povečala tudi učinkovitost društva ob morebitnih nesrečah.

Društvo šteje danes 30 operativcev in 20 pionirjev, želja članov pa je, da bi se njihove vrste razširile še z novimi prostovoljci, voljnimi opravljati nadvse humano človeško delo.

Na slovesnosti v počastitev 60-letnega jubileja so nastopila domala vsa gasilska društva naše občine in prikazala gašenje in reševanje v različnih okoliščinah, s poudarkom na reševanju ljudi iz avtomobilov v prometnih nesrečah. Poklicna gasilska brigada Ljubljana je demonstrirala reševanje z novo zlozljivo lestvijo, ki doseže višino 45 metrov. Ta lestev je velika pridobitev za Ljubljano.

Po veliki gasilski vaji so se na slavnostni tribuni zbrali predstavniki gasilcev, samoupravne interesne skupnosti za požarno varnost, krajevne skupnosti, Papirnice Vevče — pokrovitelja prireditve ter drugi vabljeni gostje, med njimi častni člani GD Pepca Kardelj, Ivan Maček-Matiija, Polde Maček ter najstarejši, še ustanovni član društva, 88-letni Jožef Zajc. V sprevodu z narodnimi nošami in zapravljički je sodeloval tudi Papirniški pihalni orkester Vevče.

Občinstvo, gostujoče gasilce in častne goste je pozdravil predsednik gasilskega društva Zadobrova—Sneberje—Novo Polje tov. Andrej Božičnik ter jih seznanil s 60-letnim delom društva. V imenu občinske gasilske zveze je društvu čestital za dosežene uspehe in visok jubilej predsednik zveze Jože Vidmar ter društvu in nekaterim zaslužnim članom predal odlikovanja Gasilske zveze Slovenije.

Pokrovitelja prireditve — Papirnico Vevče — je zastopal inž. Dušan Kogoj, ki je v pozdravnem nagovoru članom društva zaželel še veliko uspehov pri preventivnem delu, takšnem, ki bi omogočalo, da do požarov sploh ne bi prišlo. Na tem področju živi precej delavcev vevške tovarne, ki jim dobro organizirani, opremljeni in usposobljeni gasilci dajejo zanesljiv občutek požarne varnosti v vsakdanjem delu in življenju.

Ivan Miklavž,
predsednik mestne gasilske zveze

Želje so, a kaj, ko niso zastonj

Prvi sindikalni izlet, ki je bil predviden v Postojno—Škocjan—Lipico—Tomaj, je zaradi nezanimanja in najbolj verjetno tudi zaradi precej visoke lastne udeležbe padel v vodo. Denarja ni in ljudje hočejo od tistega, kar plačajo, imeti tudi nekaj koristi. Sindikalnega denarja za izlete pa seveda tudi ni, saj ga še za druge bolj potrebne akcije primanjkuje.

Konferenca OOOZS se je posvetovala in razpisala sindikalni izlet v treh variantah, obveljala pa naj bi tista, za katero bi bilo v predprijavah zbranih največ prijav. Ena možnost je bila ogled krajevnih znamenitosti slovenske Koroške, združen s strokovno ekskurzijo čez mejo v Tovarno Obir in piknikom pod Uršljo goro. Interesentov ni bilo dovolj, najbrž zato, ker je letos za piknike zelo neprimerno vreme.

Druga varianta je ponujala poštenje po štajerski deželi in Po-

murju z obiskom najbolj znamenitih krajev, gradov in spomenikov evropske vrednosti, pa tudi od vina in sonca opevanega Janževskega vrha. Pa tudi ta ni bila v večini.

Največje zanimanje je bilo za tretjo in najdražjo možnost — obisk zlate Prage. Seveda, želje so, kdo je ne bi rad videl, toda, ko je bilo treba seči v žep in odšteti denar za izlet, pa še za plačilo depozita, se je prej najdaljši spisek želja razblinil.

In tako je zaradi neresnosti nekaterih članov kolektiva ob predprijavah za izbiro sindikalnega izleta padla v vodo vsa angažiranost okoli organizacije izleta v Prago, praznih rok pa so ostali zaradi tega tudi tisti, ki bi se udeležili enega izmed izletov po naši ožji domovini ob cenenih stroških. Izvršni odbori bodo sicer še enkrat proučili možnost organizacije letošnjega sindikalnega izleta, toda vnapre organizatorjev je pojenjala, ker se iz rezultatov vidi, da ljudje stvari ne jemljejo resno. Na vsak način bi želeli imeti sindikalni izlet, ker jih organizirajo tudi povsod drugod in tudi prav je, saj se vsaj enkrat na leto na ta način člani kolektiva srečajo neformalno, ne na delovnem mestu, v sproščenem okolju in vzdušju, ki ugodno vpliva na delovni elan, pogloblja pa se tudi mesebojni tovariški odnos, ki ugodno vpliva na rezultate dela. In ko se organizatorji potrudijo in ponudijo najboljše rešitve, je sicer »spisek želja« veliki, ko pa je treba te želje pred izpolnitvijo tudi plačati (delno jih finančno vendarle pokriva tudi sindikat), jih nimamo več. Tako je in pravzaprav to, da za takšne stvari danes v glavnem nimamo na voljo sredstev, je popolnoma razumljivo, smešno pa je, da se odrasli ljudje obnašamo kot otroci.

V. B.

Za pridobitev strokovnih kadrov bo poskrbljeno

Samoupravni sporazum za izgradnjo in obnovo Srednje šole tiska in papirja je bil sicer sprejet, vendar se stvari zatikajo. Le 56 delovnih organizacij je namreč prešlo k zbiranju sredstev, čeprav je SS podpisalo več OZD. Tako je zbranih sredstev premalo.

Obnova šole se je sicer vseeno začela. Gradbeno dovoljenje je šola pridobila s finančnim kreditom izvajalca, ki pa je neugoden, saj so obresti 40 %, in dala vsa svoj obratna sredstva, ki pa seveda ne zadoščajo. Dogovorjeni znesek za adaptacijo šole je bil okoli 40 milijonov, ob tem pa je 6 milijonov neporavnanih finančnih obveznosti zaradi tistih DO, ki svoje obveznosti niso izpolnile, s tem pa je dokončanje začete investicije vprašljivo. Z zavlačevanjem pa se seveda gradnja zelo draži in se ustvarja velika materialna škoda.

Za adaptacijo šole je Posebna izobraževalna skupnost tiska in papirja prispevala 1.300.000 din, kar je kar precej glede na to, da v PIS za investicije ni denarja. Pokrenjena je tudi akcija, da se korigira samoupravni sporazum na kreditni odnos.

Investicijski program za adaptacijo šole je pripravil LIZ, gradnja je bila določena časovno na 6 mesecev, eskalirana vrednost investicije pa 61 milijonov 500.

Zaradi 650 starih milijonov, ki jih niso še poravnale DO: Tiskarna Ljubljana, Etiketa Žiri, tozdi Kartonažne tov. — Kartonaža, Papirkonfekcija in Lepenka Tržič, Grafika Prevalje, Lepenka Prevalje, graf. podj. Soča Nova Gorica, Tiskarna Tone Tomšič, Večer Maribor in Ptujске tiskarne — se lahko zgodi, da adaptacija šole ne bo dokončana. Tega seveda ne bi smeli dovoliti.

Papirničarji smo svoje obvez-

nosti izpolnili pravočasno. V prvem letniku je vpisanih za program papirni tehnolog 90 učencev, od tega 30 v dislocirani enoti Krško. (Za program grafičar je vpisanih 150 učencev). V drugem letniku je 18 papirničarjev in 30 pap. tehnikov, v tretjem 20 papirničarjev in 24 tehnikov, v četrtem letniku pa se šola 25 tehnikov. Učni uspeh učencev, ki se šolajo za tehnike, je zelo dober, velik pa je osip strojnih stavev in na tak način bo čez leta prišlo do pomanjkanja tega kadra.

Izobraževalne programe so v glavnem pripravili učitelji šole, v bodoče pa bodo v to delo pritegnili tudi strokovnjake iz združenega dela, ki bi programe dopolnili glede na potrebe združenega dela in tehnologijo. S takšno vsebino izobraževalnih programov šole bomo uspeli v proizvodnjo dobiti takšne strokovne kadre, kot si jih želimo.

V. B.

Sindikat v akciji

Skrb za primeren standard delavcev in posebna pomoč tistim, ki so je iz tega ali onega razloga potrebni

Zaostrene gospodarske razmere, naraščanje življenjskih stroškov in padec realnih osebnih dohodkov močno vplivajo na življenjski standard delovnih ljudi. V tako zaostrenih materialnih razmerah je še posebno pomembno, koliko pozornosti bomo namenili izvajanju nalog s področja socialne politike z namenom, da bi skušali ohraniti tako življenjski standard kot delovne pogoje na sedanjem nivoju. Seveda pa nam bo to uspelo le, če bomo z delom dosegali kar najboljše delovne rezultate.

Za omilitev padca življenjskega standarda zaposlenih delavcev, predvsem tistih z najnižjimi osebnimi dohodki, Papirnica Vevče že več let namenja solidarnostna sredstva. Za letošnje leto je še posebej značilno, da se je solidarnostnim pomočmi priključila tudi akcija sindikatov za nabavo ozimnice, kar je v sedanjem času nadvse koristna novost.

Iz kratkega pregleda solidarnostnih pomoči lahko ugotovimo, da smo vevški papirničarji pripravljali pomagati tam, kjer je pomoč najbolj potrebna, ob tem pa smo tako v letošnjem, kot tudi v preteklem letu namenili dovolj sredstev preventivnemu okrevanju naših delavcev. Pri pripravi predlogov, kateri delavci naj bi se udeležili preventivnega okrevanja, so sodelovali člani izvršnih odborov OOOZS, zdravstvena in varstvena služba ter konferenca sindikata. S preventivnimi okrevanji smo nadaljevali tudi letos, ko je na tak način letovalo 40 naših delavcev. Medtem, ko se je 10 delavcev udeležilo rekreativnega odmora v Poreču, so ostali po priporočilu zdravstvene službe letovali v zdraviliščih in ob morju.

Sredstva solidarnosti so bila po sklepu samoupravnih organov uporabljena tudi za enkratno akcijo pri gradnji hiše Jelovica za našega delavca Antona Vodnika. Ob tem je treba dodati, da so sredstva za gradnjo te hiše prispevali tudi občinski svet Zveze sindikatov občine Moste-Polje, krajani KS Zagorica, v kateri naš delavec živi, pa so prispevali pomoč v obliki prostovoljnega dela.

Eno pomembnih nalog opravljajo člani IO OOOZS posameznih TOZD in DSSS pri obiskih bolnih sodelavcev na domu.

Delavce, ki so v bolniškem staležu več kot 3 mesece, člani izvršnega odbora sindikata redno obiščejo in jim izročijo tudi soli-

darnostno pomoč v znesku 3000 din.

Vse te oblike solidarnosti izvajamo na ravni delovne organizacije, kar je porok za enotno izvajanje socialne politike v vseh tozidih in DSSS.

Še posebej velja omeniti skrb delovnega kolektiva za naše ne več aktivne sodelavce — naše upokoјence. Na voljo so jim vse usluge na področju družbenega standarda v enaki meri, kot aktivnim članom. Tradicionalno je postalo srečanje naših nekdanjih sodelavcev v mesecu novembru, ko se kulturnemu programu, namenjenemu njim, pridruži še družabno srečanje v papirniški restavraciji. Tudi letošnje leto je tovrstno srečanje predvideno po 20. novembru.

Prehrani med delom, kot enemu izmed zelo pomembnih dejavnikov, namenjamo veliko pozornosti. Malice so bile vse do letošnjega septembra brezplačne, po podražitvi živil pa znaša delavčev prispevek k mesni malici od 10—20 din.

Področje organiziranega letovanja lahko ocenimo kot zelo ugodno, saj v lastnih počitniških kapacitetah letno letuje ca. 25 % zaposlenih. V letu 1985 se bodo že razpoložljivim kapacitetam pridružile še nove, v katerih bo lahko v času glavne sezone dopustovalo skoraj 100 družin. Ob vsem tem je razveseljivo to, da je v letošnji sezoni letovalo veliko delavcev prav iz neposredne proizvodnje.

Sindikat olajšal nabavo ozimnice

Konferenca sindikata naše delovne organizacije je članom kolektiva omogočila nakup krompirja in jabolk za ozimnico po ugodnih nakupnih pogojih: cena krompirja sorte igor ter jabolk sorte delišes in jonagold je bila nižja od določene cene ozimnice v maloprodaji, vsoto za naročeno blago pa bodo člani kolektiva poravnali v treh mesečnih obrokih ob izplačilu osebnih dohodkov. Interes je bil ogromen in akcija je čudovito uspela, saj je moral predsednik konference OOOZS Ciril Jarc, ki je bil tudi glavni organizator

akcije, preskrbeti proti pričakovanju kar 18 ton krompirja in 9 ton jabolk.

Vse kaže, da so časi zopet takšni, da se bo sindikat moral ukvarjati več tudi s podobnimi akcijami, saj je bila po mnenju velike večine ta akcija ena od najboljših pomoči sindikata svojim članom. Marsikomu je namreč danes težko naenkrat odšteti denar za ozimnico, saj se mu enostavno tisti mesec poruši skrbno izdelan družinski proračun.

V. B.

Življenjske resnice

Popularnost je kakor mladost, ko enkrat mine se ne vrne več.

Petiet

Človeka nikdar ne bi smelo biti sram priznati, da se je zmotil, kar z drugimi besedami pomeni, da je danes pometnejši, kot je bil včeraj.

Pope

Ko so nekoga vprašali, katera stvar na svetu je najredkejša, je odgovoril: »To, kar pripada vsem, in to je zdrava pamet.«

Leopardi

